

accent

6

NYSVENSKAR
OM SVENSKT
DRICKANDE

**SYSKONPROJEKT FÅR
STÖD AV VÄRLDENS BARN**

**CANNABIS
I FOKUS**

*Fyra av tio
vill skärpa
medlemslöftet*

GÅVAN

En nykter pappa

Nytt kontonummer för gåvor, minnesblad och gåvobevis



Under hösten kommer IOGT-NTO:s samt det Internationella Institutets kontonummer för gåvor att fasas ut. Nytt kontonummer är 90 05 19-0.

Din gåva går då till hela IOGT-NTO-rörelsens fantastiska verksamhet; som barn- och ungdomsverksamheten, det sociala arbetet, vårt internationella arbete, kampanjen Vit jul etc. Önskar du öronmärka din gåva så skriver du det i meddelandefältet.

Minnesblad och gåvobevis

Vill du hylla någon som fyller jämnt, gifter sig eller tar studenten, hedra en kär vän som gått bort, eller ta med dig något fint när du är bjuden på middag?

Vi har tagit fram gemensamma gåvobevis och minnesblad för hela IOGT-NTO-rörelsen. Alla nuvarande gåvo- och minnesblad kommer att fasas ut under hösten. Önskar du öronmärka din gåva till ett specifikt ändamål eller förbund så går det givetvis bra, skriv i så fall det i meddelandefältet.



GÖR SÅ HÄR:

- Gå in på www.iogtntororelsen.se och klicka på stöd oss.
 - Under fliken minnesblad och gåvobevis kan du välja motiv och fylla i ett beställningsformulär.
 - Sätt in det belopp du vill skänka på PG: 90 05 19-0
- Har du frågor eller behöver hjälp, ring 08-672 60 00 eller mejla givarservice@iogt.se.

IOGT·NTO·RÖRELSEN



14

Valet. När dottern Eila föddes tog Emanuel Norén beslutet att bli nykterist. Han ville ge sitt barn en gåva – att bli världens bästa pappa.

FOTO: KARIN PERSSON

"Mer kultur i Accent" | 4

OPINION Medlemmen Björn Höjer uppmanar till mer kultur i Accent.

Alkohol ökar risken för flera cancerformer | 6

Alkohol orsakar mellan 700 och 900 cancerfall i Sverige varje år.

Alkoholstopp inför operation | 7

Akademiska sjukhuset i Uppsala blir först i Sverige med att införa allmänt alkoholstopp inför planerade ortopediska operationer.

Att komma ut som nykterist på jobbet | 10

Jens Wingren, Accents vikarierande digitalredaktör, om att bryta mot normen.



FOTO: EVA EKERÖTH

19

Löftet. Nykterhetslöftet har ett starkt stöd bland IOGT-NTO:s medlemmar.



FOTO: MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

26

Kulturkrock. Så ser världen på svensk alkoholkultur.

Ann-Marie i Orsa brinner för unga | 44

MEDLEMEN Ann-Marie Fröjdh satsar på aktiviteter för unga.

"Varje del är nödvändig för helheten" | 46

ORDFÖRANDE För att nå visionen om ett nyktrare samhälle behövs både beröm och mod att se bristerna i organisationen.

Det sa bara klick | 4

CHEFREDAKTÖREN Medlemslöftet är framförallt ett löfte till mig själv. Ett löfte värt att fira.



FOTO: EMIL MALMBERG

34

Syskonstöd. Världens barn-projekt ger stöd på fritiden.



FOTO: MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

40

Bolltrollare. I Banadir finns plats för både lek och allvar.

OMSLAGSFOTO
Karin Persson





FOTO: NATHALIE C. ANDERSSON

Chefredaktören.

Ulrica Ambjörn

Löftet till mig själv – Det sa bara klick!

Medlemslöftet i IOGT-NTO är en viktig del av identiteten i medlemskapet. Som medlem lovar man att leva helnyktert – att inte använda narkotika eller andra gifter med berusande effekt, eller drycker med högre alkoholhalt än 2,25 volymprocent.

Nu är löftet under utredning, enligt kongressbeslut 2015. I argumentation för olika alternativ är det lätt hänt att tappa bort sig i frågorna kring teknikaliteter och praktiska konsekvenser. De måste förstås utredas, värderas och diskuteras grundligt, men för egen del påminns jag om hur viktigt – och högtidligt – det kändes att avlägga löftet.

Hur glad jag är över det viktiga vägvalet och vilken betydelse det har i mitt dagliga liv. Det jag rent formellt gjorde var att klicka i en box på IOGT-NTO:s hemsida. Men bakom det tangenttrycket fanns många erfarenheter, tankar och känslor. Medlemslöftet är framförallt ett löfte till mig själv. Ett löfte värt att fira.

Tidigare i nykterhetsrörelsens historia har avläggandet av medlemslöftet haft en mer framträdande roll – och vem minns inte när Emil och Griseknoen avlade löftet i Godtemplarorden? Är det kanske dags att lyfta fram löftet ännu mer, och göra formerna mer högtidliga?

Björn

Opinion.

SKRIV TILL OSS på accent@iogt.se
eller Box 12825, 112 97 Stockholm

”Mer kultur i Accent”

■ När jag läste Reformatorn* förr i världen minns jag hur.
Den var full av sånt som gjorde livet rikt.
Det var sång, musik och dans, ja med ett annat ord kultur.
Och jag börja älska poesi och dikt.

Därför skriver jag på rim, för det är något som har hänt.
Reformatorn har blivit nykter i kvadrat.
Nu är det bara alkohol, ej endast en "Accent".
Spritmissbruket börjar nästan likna tjat.

Att jag inte klandra vill.
Det är därför vi finns till.
Men vad är Godtemplarordens vardagsliv?
Jo, gemenskap eller hur? Sång och dikt – kort sagt kultur.
Livets mening – inte blott ett tidsfördriv.**
**BJÖRN HÖJER MED VÄNNER, SOM VILL HA MER
OM IOGT-NTO:S KULTURARBETE I ACCENT.**

* Reformatorn och Ariel slogs 1965 samman och blev Accent.

** Kan sjungas till melodin av Tiggaren från Luossa av Dan Andersson.



Mer av det här slaget i Accent
önskar Björn Höjer med vänner.

Svar:

■ Ja, visst behöver vi kultur, livets nödortf, eller hur?
Nu vi nyfiket er ber –
tipsa oss om allt kul som sker!
ULRICA AMBJÖRN, CHEFREDAKTÖR

Vi ifrågasätter artikeln om Kjell-Olof Feldt

■ Jag vill tillsammans med ett antal medlemmar ifrågasätta artikeln om Kjell-Olof Feldt i förra numret. Vår uppfattning är att IOGT ska motverka alkoholintaget och tala om de negativa konsekvenserna som drabbar anhöriga och hela samhället.

**LARS-ERIC ÅHLÉN MED FLERA,
IOGT-MEDMÄNNISKA**

Svar: Jag håller helt med. Och ett sätt att belysa de negativa konsekvenserna var att publicera intervjun med Kjell-Olof Feldt och Birgitta von Otter. Att de väljer att fortsätta dricka, trots det höga priset – visar vilket komplext och svårt område detta är.

ULRICA AMBJÖRN, CHEFREDAKTÖR

Redaktionen. Det är vi som gör Accent.

accent

Accent ges ut av IOGT-NTO.

Pressläggning detta nummer: 23 sept

Nästa nummer kommer ut: 4 nov

Ulrica Ambjörn

Chefredaktör och ansvarig utgivare
08-672 62 51, ulrica.ambjorn@iogt.se

Maria Zaitzowsky Rundgren

Featureredaktör, reporter
08-672 60 56,
maria.zaitzowsky@iogt.se

Nathalie C. Andersson

Tjänstledig

Eva Ekeröth

Nyhetsreporter
08-672 60 50, eva.ekeroth@iogt.se

Jens Wingren

Digitalredaktör
073-372 62 53, jens.wingren@iogt.se

ETC Kommunikation

Layout och produktion

Bildbehandling Ola Falk **Adress** Accent, Box 12825, 112 97 Stockholm **Telefon** 08-672 60 50 **Fax** 08-672 60 01

E-post accent@iogt.se **Webbplats** www.accentmagasin.se **IOGT-NTO:s förbundskansli** Tel: 08-672 60 00,

Besöksadress: Gammelgårdsvägen 38, Stora Essingen, Stockholm, www.iogt.se **Prenumeration (295 kr/år)**

och adressändring 08-672 60 38, prenumeration@iogt.se, fax: 08-672 60 01 **Annonsbokning** Ulrica Ambjörn,

tel: 08-672 60 51, accent@iogt.se **Tryck** V-TAB, Vimmerby. **Obeställt material** Tidningen svarar inte för insända,

obeställda texter och bilder samt förbehåller sig rätten att redigera insänt material. **Lagring** Allt material i tidningen

Accent lagras och kan publiceras elektroniskt. Icke anställda måste meddela eventuellt förbehåll mot sådan lagring

och publicering. I princip publiceras inget material med sådant förbehåll. **Taltidning** Accent finns

även som taltidning. **ISSN** 0345-0406. Medlem i Sveriges Tidskrifter.

**SVERIGES
TIDSKRIFTER**

Verksamhetsforum 2016

Välkommen till årets Verksamhetsforum på Tollare folkhögskola 11–13 november – en mötesplats under en helg där du kan ta del av intressanta seminarier och föreläsningar och vi lovar att det finns godbitar för alla oavsett om du är alldeles ny medlem eller om du har varit medlem en längre tid. Medverkar gör bl a: *Jenny Nordfält, Maria Mårtensson och Staffan Hübinette*, Tollare folkhögskola, *Josefine Larsson, Farida Al-Abani, Janna Åström, Simon Holmesson och Leif Andersson*, IOGT-NTO, *Annika Nyberg*, Miljonlotteriet.

Program för Verksamhetsforum



Fredag

19.00–20.30

IOGT-NTO:s generalsekreterare Peter Moilanen hälsar välkommen. Gemensam kulturaktivitet med Stockholms Improvisationsteater.

20.30–21.00 Kvällsfika

Lördag

9.00–10.00

Hetast och mest aktuellt på IOGT-NTO just nu.

10.00–10.30 Fika

10.30–12.30 Valbara pass

1a: Hur påverkar IOGT-NTO-rörelsen politiken, folkhälsan och människor runt om i världen?

1b: Nya grupper i IOGT-NTO – ett flerårigt arbete som främst riktat sig till personer med somalisk bakgrund har resulterat i 25 nya föreningar.

1c: Narkotikapolitik i dag och i morgon.

***1d:** IOGT-NTO – en modern, traditionell folkrörelse.

Lördag forts.

12.30–13.30 Lunch

13.30–15.00 Valbara pass

2a: Vad innebär det att vara en stark folkrörelse och hur får vi fler att göra mer? Här får du veta mer om Engagemangskonceptet.

2b: IOGT-NTO:s arbete kring mångfald och integration.

2c: Miljonlotteriet och IOGT-NTO:s arbete kring spelpolitiken.

***2d:** Lär dig grunderna i alkoholpolitik.

15.00–15.30 Fika

15.30–17.00 Valbara pass

3a: Hur går arbetet med att utmana alkohollagen?

3b: Verksamhet – hur når vi nya medlemmar?

3c: Hur ser arbetet och utvecklingen ut på Dagöholm?

***3d:** IOGT-NTO i dag. Ett grundläggande pass där du får veta vad IOGT-NTO står för och vad vi har för olika verksamheter.

18.00 Middag och underhållning

Söndag

09.00–10.00 Valbara pass

4a: Coaching som metod för att nå sina egna och organisationens mål.

4b: Kommunikation, så här når du ut. Hur kommunicerar du på sociala medier och vad bör man tänka på?

4c: Samverkan med övriga civilsamhället. Det finns många aktörer utanför nykterhetsrörelsen som vi delar värden och målsättning med. Hur kan vi få effekt av det?

10.00–10.30 Fika

10.30–12.00

IOGT-NTO:s förbundsordförande Johnny Mostacero pratar om vårt IOGT-NTO.

12.00 Lunch och hemresa

* grundläggande pass för dig som är ny medlem i IOGT-NTO

Vill du anmäla dig eller veta mer, besök www.iogt.se/verksamhetsforum



Klargörande om MHF:s medlemslöfte

FÖRTYDLIGANDE Rolf Bromme, representant för MHF:s region Mälardalen, intervjuades i artikeln om MHF:s ändrade medlemslöfte i Accent nr 6. Han vill förtydliga att han var positiv till ett löfte om trafiknykterhet för den grupp som tidigare kallats Support, men att han reserverade sig mot att de skulle få rättigheter som medlemmar. Han var också emot att procentsatsen togs bort.



FOTO: ANNA MARIA/F.LICKR/CC BY2.0

Minskad chans att bli gravid

ALKOHOL I en ny dansk studie fann forskarna att chansen att bli gravid inom 12 månader minskade med 18 procent för kvinnor som drack 240 ml vin, knappt en tredjedels flaska, varje kväll.

Enligt de senaste brittiska riktlinjerna avråds kvinnor att dricka alkohol när de försöker bli gravida, men det har tidigare saknats forskning som visat att avhållsamhet verkligen gör skillnad.

I studien ingick mer än 6 000 kvinnor mellan 21 och 45 som hade försökt skaffa barn i minst ett års tid.

Studien är publicerad i British Medical Journal, BMJ.

EVA EKEROTH

Alkohol ökar risken för flera cancerformer



Alkohol orsakar mellan 700 och 900 cancerfall årligen i Sverige, enligt Harold Holder.

Forskare från hela världen samlades på Wendelsberg för att skriva en rapport om alkohol och cancer. Deras slutsats är att ingen konsumtion är riskfri.

ALKOHOL Det är fjärde året i rad som välrenommerade alkoholforskare från hela världen samlas på IOGT-NTO-rörelsens folkhögskola Wendelsberg i Mölnlycke för att producera en rapport för IOGT-NTO:s och Svenska läkarsällskapets räkning. Per Leimar, IOGT-NTO:s alkoholpolitiska sekreterare, har varit värd för mötena sedan starten. Temat denna gång är alkoholens bidrag till cancerfallen i världen, med särskilt fokus på Sverige.

– Vi såg en undersökning som visar att svenskarna är sämst

informerade i EU om alkoholens bidrag till cancer. Eftersom cancer orsakar så många dödsfall är det viktigt att känna till att alkohol faktiskt är en cancerogen, säger Harold Holder, seniorforskare och tidigare chef för Prevention research center i Kalifornien, som leder gruppens arbete.

Forskarna har gjort uppskattningar särskilt för Sverige.

– Vi beräknar att alkohol orsakar mellan 700 och 900 cancerfall per år i Sverige, säger han.

Det har relativt länge varit känt att alkoholkonsumtion ökar risken

för cancer i mun och svalg.

– Men alkohol ökar även risken för att drabbas av våra vanligaste cancerformer: bröstcancer och prostatacancer, även om alkoholens bidrag i de fallen inte är så stort, säger Harold Holder.

Mekanismerna bakom alkoholens roll för bröstcancer är inte desamma som för muncancer.

– Alkohol är extremt giftigt. Man kan tydligt se att ju tidigare i processen ett organ kommer i kontakt med alkohol desto större risk att utveckla cancer. Muncancer och svalget är hårdare drabbade än magsäcken, som i sin tur drabbas oftare än tarmen. I de fallen talar vi om direktkontakt. När det gäller bröst- och prostatacancer är det sannolikt hormonstörande effekter som ligger bakom, säger Tim Stockwell, professor vid University of Victoria i Kanada.

Till och med risken att få hudcancer ökar om man dricker alkohol.

– Det kan ha att göra med att alkoholen kommer ut genom porerna när vi svettas, eller så är det på grund av att alkohol skadar vårt DNA, och då blir det svårare med läkningen efter att man bränt sig i solen. Sol är en förutsättning. Man får inte hudcancer av alkohol om man inte solar, säger han.

Någon säker gräns finns inte.

– Varje glas ökar risken. För vissa cancerformer är sambandet linjärt. För andra vet vi inte än om det kanske finns en tröskel, säger Harold Holder.

Övriga forskare som ingår i teamet är Tanya Chikritz, National Drug Research Institute i Australien, Timothy Naimi, Boston Medical Center, USA, Frida Dangardt Sahlgrenska Akademien och Sven Andréasson, Karolinska institutet.

EVA EKEROTH

Alkoholstopp inför operation



FOTO: JOHAN ALP/CREATIVE COMMONS

Akademiska sjukhuset i Uppsala blir först i Sverige med att införa allmänt alkoholstopp inför planerade ortopediska operationer.

ALKOHOL Sedan 2009 har Akademiska sjukhuset rökstopp för patienter som ska opereras. På försök införs nu även alkoholstopp 4–6 veckor före operation.

– Vi tycker att det finns så god evidens för alkoholstopp att det är

vårt att införa. Alkohol påverkar infektionsrisken och försämrar blodets koaguleringsförmåga. Effekterna sitter i ganska länge, säger Karin Bernhoff, verksamhetschef på ortopedien och initiativtagare till satsningen, till Accent.

Hon säger att många komplikationer är patientrelaterade.

– Förutom riskerna med tobak och alkohol kan det vara undervikt eller annat som har med hälsan att göra. En del går inte att påverka på kort tid, men att ta

bort tobak och alkohol är väldigt enkla åtgärder för att förbättra resultatet och korta vårdtiderna, säger hon.

Är ortopediska operationer speciellt utsatta för alkohol?

– Nej, men vi har mycket kirurgi inom ortopedin. Dessutom är de flesta operationer planerade sedan minst sex veckor tillbaka. Inom till exempel akutvården eller cancervården sker många operationer inom kortare tid. Våra patienter är aktiva, med god hälsa i övrigt och ska komma tillbaka till ett aktivt liv, säger Karin Bernhoff.

De flesta patienter är lätta att motivera.

– Patienterna är oerhört motiverade att bidra, men alla känner inte till vilken påverkan alkohol kan ha, säger hon.

Om sjukhuset upptäcker att någon har ett riskbruk av alkohol erbjuds de hjälp.

Om ett år ska pilotverksamheten följas upp.

– Alkoholstopp är så pass styrkt vetenskapligt att jag tror att det kommer att införas över hela landet så småningom, säger hon.

EVA EKEROTH

Frias för cannabisodling

NARKOTIKA En 26-åring har friats av Södertörns tingsrätt efter att ha odlat och brukat cannabis för att lindra sin smärta. Mannen, som lider av medfödd skolios, har medicinerats med opioider, men på egen hand övergått till cannabis. Trots att han erkänt handlingen anser tingsrätten att han befunnit sig i en nödsituation.

– Att bedömningen från tingsrätten visar att man inte lyckats ge adekvat vård ställer frågan om sjukvården verkligen gjort allt de kan, säger Simon Holmesson, politisk sekreterare på IOGT-NTO.

JENS WINGREN



FOTO: JENNIFER CHAIT/FLICKR/CC BY 2.0

Alkohol försvårar c-vitaminupptag

ALKOHOL Den som dricker mycket alkohol gör det svårare för bukspottkörteln att ta upp vitamin c, vilket kan orsaka flera sjukdomar.

Bukspottkörteln producerar de enzym vi behöver för att kunna smälta maten, och även hormoner som insulin, som förvandlar maten till energi. När bukspottkörteln skadas riskerar vi att få problem med undernäring, diabetes och cancer i bukspottkörteln. Det rapporterar Medical Daily.

För att bukspottkörteln ska fungera normalt krävs att den kan absorbera vitaminer ur blodomloppet.

ULRICA AMBJÖRN

Nya produkter i alkoglassens spår

Alkoholglass i form av frusna drinkar, ölsglass och fruset rosévin. Idéer saknas inte när alkoholindustrin söker nya vägar att sälja sina produkter.

ALKOHOL Försäljningen av rosévin har fördubblats i Storbritannien i sommar. Framgången tillskrivs en frusen cocktail, Frosé. Enligt en försäljare på livsmedelskedjan Waitrose är det som en vuxenversion av Slush puppie. Det skriver The Guardian.

Att en video kallad "brosé movement" producerats för att övertyga



FOTO: SCOTT AKERMAN/FLICKR/CC BY 2.0

heterosexuella män om att det inte är feminint att dricka rosévin antas också ha bidragit. Dessutom har den rosa färgen tonats ned och det är nu också möjligt att köpa rosé-

vin i stora burkar för att blidka de manliga konsumenterna.

Den varma hösten gör att producenterna kan gnugga händerna.

EVA EKEROTH

HALLÅ DÄR!



Janne Eklund

... som dejtar prästen Kristina i TV-programmet *Tro, hopp och kärlek*.

Hur kom det sig att du sökte till programmet?

– Det var en kompis som tipsade. Jag hade varit singel i elva år och han tyckte att det var dags att jag började dejta.

Hur kändes det att dejta i TV?

– Jag är inte van att synas offentligt och omges av kamerateam, men det var jätteroligt. En riktig kick och en positiv upplevelse. Jag är glad att jag vågade göra detta, eftersom det fick mig att inse att man kan ha kul utan alkohol.

Du har varit nykter i sex år efter många års missbruk. Hur klarade du att sluta dricka?

– Jag vaknade en morgon och hade en fruktansvärd ångest och minnesluckor som sträckte sig över ett halvt dygn. Det gjorde mig jätterädd och på något vis blev det vändpunkten. Så ville jag inte må igen! Tanken på det som hände får mig att vilja fortsätta vara nykter, även om det bitvis är tufft.

Hur gick det för dig i programmet?

– Det får jag inte berätta, men jag är en social person och gillar att vara i ett förhållande och med vänner. Alla behöver känna sig saknade.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Unik kartläggning avslöjar missbruk av läkemedel

Fler än var tionde svensk har använt beroendeframkallande läkemedel utan läkares ordination. Bättre samordning och nytt fokus i vården krävs.



FOTO: PIXABAY

LÄKEMEDEL En studie gjord i fem EU-länder visar att användning av narkotikaklassade läkemedel utan läkares ordination är ett omfattande problem. Mer än var tionde svensk över tolv år har någon gång använt läkemedlen på icke-medicinska grunder.

Sverige skiljer inte ut sig på något positivt sätt i den här studien.

– Vi ligger i paritet med de andra

länderna. Det har vi traditionellt inte gjort, säger Anders Håkansson, docent i beroendemedicin vid Lunds universitet och läkare på Beroendecentrum i Malmö, som ansvarat för de svenska och danska delarna av studien.

Vanligast förekommande är lugnande medel och sömnmedel. Därefter kommer smärtstillande opioder. Mindre vanligt är cen-

tralstimulantia, som används i behandlingen av patienter med ADHD.

Det absolut vanligaste sättet att få tag på läkemedlen är att få dem av någon man känner. I andra hand att stjäla dem, följt av att lura till sig medicinen av en läkare. På fjärde plats kommer att köpa från en bekant. Sist kommer internetapotek.

För att få bukt med problemet anser Anders Håkansson att flera åtgärder krävs.

– Sjukvården måste flytta fokus. Det är så lätt att ta till de kraftfullaste preparaten först, men man måste se behandlingen som en trappa. Man måste bli bättre på att behandla psykiatriska tillstånd och smärttillstånd med evidensbaserade metoder och mer individuellt. Mer arbete borde ske i team med olika professioner. Sedan måste vi också bli bättre på att behandla läkemedelsberoende när det uppkommer, säger han.

I studien har drygt 22 000 personer medverkat.

EVA EKEROTH

Militanta nykterister tar på sig attack

ALKOHOL Natten till lördagen den 10 september kastade någon en kaustiksodabomb mot krogen Terrassens uteservering i Gävle. En grupp som kallar sig Revolutionära Nykterhetsfronten Norrland har tagit på sig dådet.

I ett mail som skickats till Arbetarbladet skriver de att helgens sprängning "är startskottet på en revolutionär våg av attacker

mot alkoholförrättningar norr om Dalälven".

Ännu har ingen gripits för attacken. Det återstår att se om gruppen som säger sig ligga bakom dådet finns på riktigt eller om det handlar om någon som tagit tillfället i akt att försöka skapa opinion kring alkohol.

Kriminologen Jerzy Sarnecki säger till Arbetarbladet att det är

omöjligt att avgöra om det faktiskt är gärningsmännen som är avsändare till mailet.

– Det kan vara ett direkt skämt. Det faktum att mejlet kom efter händelsen talar för att det är någon som ser läget och hakar på, säger han.

Ingen skadades av den hemgjorda bombens frätande innehåll.

JENS WINGREN

Videokonferenser binder samman kamratstödet

Genom videomöten får landets kamratstödsföreningar möjlighet att träffas och utbyta erfarenheter.

I RÖRELSE Under en knytkonferens på ett socialt forum för två år sedan lyfte kamratstödjaren och IOGT-NTO medlemmen Mattias Eriksson från Linköping idén om att dra igång videokonferenser, som ett sätt att föra landets kamratstöd närmare varandra, förbättra kommunikationen och även komma närmare förbundet.

Under videokonferenserna sitter nämligen representanter från förbundet med. Tanken är att de ska fånga upp och vidareförmedla det som diskuteras till förbundet.

På så vis minskar avståndet mellan kamratstöd och förbund.

Förra hösten kom de första videokonferenserna igång. Lättast har de kamratstöd som finns i närheten av en NBV-lokal, eftersom där finns möjlighet att koppla upp sig på videolänk. De som inte har den möjligheten kan ladda ner ett program från internet.

– Vi brukar vara fyra, fem kamratstöd från hela landet som deltar en gång i månaden. Förhoppningsvis kommer antalet deltagare att öka successivt. Tanken är ju att vi på ett enkelt sätt ska kunna utbyta tankar, idéer och erfarenheter med varandra, och hittills tycker vi som mötts via videolänk att det är jättebra. Det finns ett stort intresse att hjälpa



Mattias Eriksson.

varandra, säger Mattias Eriksson.

Den första torsdagen i oktober går startskottet för höstens första videokonferens.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Tidig debut ökar risk för kronisk stress

ALKOHOL En ny studie från Binghamton University i New York tyder på en ökad risk för den som dricker alkohol under de tidiga tonåren att utveckla sårbarhet för kronisk stress.

Linda Spear, professor i psykologi och ledare av forskningsgruppen, förklarar att stresshormoner frisätts naturligt i stressade situationer. För varje gång som individen utsätts för stressen minskar hormonpåslaget, det sker alltså en anpassning.

Denna anpassning skedde dock inte hos de råttor som av forskarna dagligen matats med alkohol. Hormonpåslaget var det samma varje gång de utsattes för stress.

ULRICA AMBJÖRN

Därför tål äldre alkohol sämre

ALKOHOL Äldre har mindre andel vatten i kroppen.

– Dessutom minskar enzymet alkoholdehydrogenas som hjälper oss att bryta ner alkohol, säger Celia Wilkinson, lektor vid Edith Cowan University i Australien.

Det gör att koncentrationen av alkohol i blodet stiger snabbare, vilket kan leda till att man ramlar eller råkar ut för andra olyckor.

Alkohol går inte heller så bra ihop med högt blodtryck eller med de mediciner som är vanliga bland äldre. Dessutom är äldres immunsystem sämre och försämras ytterligare av alkohol, vilket gör dem sårbara för infektioner.

EVA EKEROTH

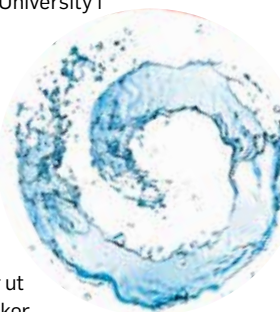


FOTO: PIXABAY

BILDEN



Kärlek. Årets pridelåt Love Train föddes i en NBV-cirkel och spelades in i nystartade NBV-studio Volt. LaGaylia Frazier sjunger.

KOMMENTAREN

Att komma ut som nykterist på jobbet

Redan efter jobbintervjun på Accent känner jag att något är annorlunda. När jag är på väg därifrån kommer jag på att jag antagligen för första gången i mitt liv kommit ut som nykterist för en främmande människa utan att bemötas av ett batteri av frågor.

På varje arbetsplats som jag jobbat på har jag behövt komma ut i två steg – dels som vegan och dels som nykterist. I båda fallen tvingas jag som normbrytare stå till

svars för mitt val. Att avvika från gruppens beteende i avgörande livsstilsfrågor gör att obekvämlighet uppstår.

Det finns den som ifrågasätter, den som behöver få skämta om det, och den som på något sätt försöker skapa en brygga genom att påstå att "jag dricker själv näs-

tan aldrig nuförtiden".

Men i slutändan är en avvikare fortfarande en avvikare. Även om jag aldrig ens nämner ordet "alkoholnorm" är min blotta närvaro en utmaning mot något som andra sett som en fundamental och självklar del av sina liv.

När jag flyttar in på Accents redaktion och tar upp min roll som digital redaktör för de kommande månaderna slår det mig allteftersom jag träffar mina nya kollegor att så inte är fallet här. Jag kommer aldrig bjudas med på en after work där jag obekvämt skruvar på mig med en läsk medan kollegorna blir fullare och fullare. Jag kommer aldrig berätta om vad jag gjort i helgen och mötas av oförstående blickar när alkohol inte ingår i narrativet.

Det är tråkigt att det skulle krävas ett jobb på IOGT-NTO:s medlemstidning för att jag skulle få uppleva detta. Samtidigt kan det också kännas tråkigt att jag inte längre utmanar vissa normer med min blotta existens. Så tur då att jag fortfarande har min veganism.



FOTO: ULRICA AMBJÖRN

Jens Wingren



FOTO: THINKSTOCK

Fler dör av narkotika – men ökningen mindre än man trott

Ungefär halva den tidigare rapporterade ökningen beror på metodförändringar.

NARKOTIKA "Allt fler dör av narkotika" har varit en återkommande rubrik i medierna. De höga siffrorna har varit ett bekymmer för Sverige som varit nästan sämst i EU på området, trots att här inte finns fler narkotikaanvändare. I våras kom Socialstyrelsen med en rapport som hävdade att det inte skett någon ökning, utan att det handlade om ändrade analysmetoder, vilket förvirrade saken ytterligare.

På uppdrag av EU:s narkotikabyrå, EMCDDA, European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, har nu CAN, Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, givit ut en rapport som försöker bringa klarhet i hur det förhåller sig.

– Det är en ökning, men ungefär halva ökningen beror på metodförändringar, säger Håkan Leifman, direktör för CAN och författare till rapporten.

Vad är det i metoderna som ändrats?

– Det är flera ändringar. Ta till exempel Fentanyl, före september 2011 screenade man inte för preparatet om man inte hade någon misstanke. Nu letar man efter det på samma sätt som andra preparat och då hittar man förstås mer. Sedan har analysmetoderna blivit bättre

och då hittar man också mer. Det är ju bra, men det försvårar jämförelser, säger han.

Han anser ändå att Sverige har bra statistik. – Vi har bra kvalitet på siffrorna och bra data i grunden, men vi har inte haft något helhetsgrepp, säger han.

Som exempel nämner han preparatet dextropropoxifen, DXP, en opioid som man i Sverige valde att inte ta med i statistiken.

– Anledningen var att det inte användes som missbrukspreparat i någon större utsträckning. När sedan preparatet försvann från marknaden så bytte användarna till någon annan opioid som ingick i statistiken. Då ökar de svenska opioidfallen, medan andra länder, som räknat med DXP hela tiden, inte får någon ökning, säger han.

Det är inte bara över tid det är svårt att göra jämförelser.

– Man ska vara försiktig med jämförelser mellan länder. Vilka analysmetoder man använder, hur man kodar och vad man rapporterar skiljer sig åt. Jag tror att vi ligger ganska långt framme på det mesta, vilket gör att vi hittar fler, säger han.

Han rekommenderar att man i stället jämför trender.

– Det svenska exemplet visar att inte heller det är särskilt säkert, men det är i alla fall bättre än att jämföra siffror, säger han.

EVA EKEROTH

Lokalt engagemang i fokus för Världens barn-insamlingen

"Det är viktigt att visa hur många som vill hjälpa till ute i landet", säger Sara Heine, biträdande generalsekreterare för IOGT-NTO.

RÖRELSE 45 000 svenskar engagerar sig lokalt i insamlingen varje år, däribland många medlemmar i nykterhetsrörelsen. I år kommer det lokala engagemang för Världens barn-kampanjen att synas och höras extra mycket i SVT och Sveriges Radio. IOGT-NTO är med och får ta del av de insamlade pengarna.

– Pengarna vi får från Världens barn-insamlingen betyder massor för våra projekt ute i världen, säger Sara Heine, biträdande generalsekreterare på IOGT-NTO.

Inför kampanjveckan, som drog igång sista fredagen i september, har IOGT-NTO skickat ut nyhetsbrev till alla distrikt för att peppa medlemmar och föreningar att engagera sig. Man har pratat om kampanjen på kick-offer och samlingar, och flera distrikt har valt att lyfta fram Världens



Läs om projektet i Bosnien på sidan 34.

FOTO: EMIL MALMBORG

barn i sina höstupptakter.

– Vi har dessutom tagit fram material om några projekt, bland andra Blue Cross i Kenya. Vi har gjort en treminutersfilm som är perfekt att använda av medlemmar som vill berätta om våra projekt. Även om projektet

Big Brother-Big Sister i Bosnien finns bra material att tillgå, säger Sara Heine.

Lördagarna 1 och 8 oktober är de stora insamlingsdagarna. Den 7 oktober är det stor gala i SVT1 kl 20.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN



FOTO: RICHARD MASONER

Påverkad cyklist underskattar risk

ALKOHOL Ett stort forskningsprojekt om oskyddade trafikanter genomförs på VTI, Statens väg- och transportforskningsinstitut. Bland annat undersöks attityder och normer kring cykling.

– Min känsla är att människor inte ser det som ett problem att cykla med alkohol i kroppen. Det kan vara så att man har valt cykeln just för att man vill kunna dricka. Många upplever att de inte utsätter sig själva för fara, säger Jonas Ihlström.

Den som cyklar berusad och vållar någon annan skada kan dömas för vårdslöshet i trafik. De allt oftare förekommande el-cyklarna lyder under samma regler som vanliga cyklar.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Alkohol kan förvärra depression



FOTO: ISTOCK

ALKOHOL Många använder alkohol för att slappna av. Men effekterna gör också att patienter som äter antidepressiv medicin bör vara försiktiga med att dricka alkohol. Både tillverkare och medicinsk expertis varnar för att påverkan av alkohol och abstinens kan utlösa depressiva reaktioner. Det skriver Medical Daily.

Biverkningarna av medicinen kan också förstärkas av alkohol.

EVA EKEROTH

Nyktert studentboende invigt i Bromma

RÖRELSE Med ett traditionellt klipp av ett blå-gult band invigdes Tempus nya studentbostäder av Anders Andersson, ordförande i Sveriges Landsråd för alkohol- och narkotikafrågor, SLAN.

– Det här är en stor och viktig dag där vi manifesterar att vi tror på framtiden, säger Anders Andersson, och syftar sannolikt både på projektet som sådant och på huset som symboliskt har fått namnet Futurum.

Ola Eckerdal, projektledare för bygget, visar runt.

Den nya byggnaden har 114 rum, varav fyra är extra stora för

att passa par eller rullstolsburna. Rummen är på 24 kvadratmeter och har ekparkett, fullt utrustade kök och helkaklade badrum.

– Men alla rummen är tillgänglighetsanpassade och det finns hiss, säger Ola Eckerdal.

Torsten Friberg, ordförande för stiftelsen Nykterhetsvännernas Studenthem i Stockholm, påpekar att bygget gått fortare och kostat mindre än beräknat.

Medlemmar i nykterhetsorganisationer

har företrädare.

– Säg till alla er barn och barnbarn att anmäla sig hit. Vi har en lång kö, men inte så många från rörelsen i den, säger Torsten Friberg.

EVA EKEROTH



FOTO: ISTOCK



Ungdomar i rika områden dricker mest

ALKOHOL Bland ungdomar i Stockholm har alkoholkonsumtionen generellt minskat de senaste åren. Men regionens mer välbärgade kommuner sticker ut i den statistik som presenteras av Stockholmsenkäten.

Nästan varannan tillfrågad i årskurs två på gymnasiet i Danderyd dricker motsvarande en hel flaska vin vid ett tillfälle i månaden. Något som i undersökningen räknas som storkonsumtion. I kommuner som Täby, Österåker och Nacka är det främst pojkarna som sticker ut i alkoholstatistiken.

Generellt i Stockholm har andelen som uppger att de storkonsumerar halverats sedan 2002. I Järfälla har andelen ungdomar som helt avstår från alkohol i årskurs två på gymnasiet ökat från 14 till 33 procent sedan 2008. Även mängden alkohol som konsumeras av unga har halverats under denna period.

Även narkotikaanvändandet står ut i de rikare kommunerna enligt enkäten. Danderyd toppar statistiken följt av Lidingö, Nacka och Täby. Den vanligaste narkotikatypen är cannabis.

Stockholmsenkäten görs vartannat år bland ungdomar som går årskurs nio samt andra året på gymnasiet i 22 av Stockholms 26 kommuner.

JENS WINGREN

2 av 3

svenskar tycker att alkoholreklamen uppmanar till bruk enligt en undersökning från IQ.

"Så ska vi bli fler i IOGT-NTO"



Anna Elgh.

IOGT-NTO har som mål att värva 4 000 nya medlemmar 2016. Nytt för i år är målet att 500 färre ska lämna organisationen.

IRÖRELSE IOGT-NTO har lagt mycket energi på att värva nya medlemmar de senaste åren, men att ungefär 4 000 personer lämnar organisationen varje år gör det svårt att nettoöka. Ungefär hälften av dem som lämnar rörelsen avlider eller hör av sig och meddelar att de inte längre vill vara med, men lika många stryks på grund av att de inte betalat sin medlemsavgift på två år, så kallade restanter. Dem ska nu IOGT-NTO satsa på att behålla.

– Vår distriktsstyrelse har lagt en ny strategi, både för värvningen och för hur vi ska ta emot de nya som kommer och hur vi ska behålla dem vi har. Strategin är presenterad för föreningsordförandena som tyckte att den var bra, säger Gunilla Nils-

son, distriktskonsulent i Kalmar.

Hon säger att en personlig kontakt med restanterna är viktig.

– Annars får vi inte veta om det är ett medvetet val att strunta i att betala, eller om det bara blivit bortglömt, säger hon.

I Kalmar är man överens om att det är föreningarna som måste göra insatsen. Alla medlemmar tillhör dock inte någon förening.

– I Stockholms distrikt är en tredjedel av alla medlemmar direktanslutna, säger Anna Elgh, distriktskonsulent i Stockholm.

Allt ansvar för att engagera medlemmar kan alltså inte läggas på föreningarna. Hon berättar att alla nya medlemmar i Stockholms distriktet bjuds in till fest tillsammans med den som värvat dem.

Medlemmarna i siffror 2015

- 30 049 medlemmar hade IOGT-NTO vid utgången av 2015.
- 3 640 nya medlemmar värvades under året.
- 728 personer netto-minskade organisationen med jämfört med 2014.
- 1 500 lämnade aktivt organisationen.
- 725 avled.
- 2 145 var restanter.

– Vi började med en grillfest i våras och nu ska vi ha fest igen i september. Det blir information och mat, en första introduktion till vilka vi är, säger hon.

Andrea Lavesson, chef för engagemangsavdelningen på IOGT-NTO, tror att det nya målet kan vara lättare att uppnå.

– Den som en gång sagt ja till medlemskap borde vara lättare att engagera, säger hon.

Målet för 2016 är långt ifrån uppnått.

– Just nu ligger vi på ungefär samma antal som förra året, så uppenbarligen behöver vi göra mer, säger hon.

Eftersom målet är nytt finns ingen färdig plan för arbetet. En första diskussion har hållits med distriktskonsulenter och utvecklingskonsulenter. Diskussionerna fortsatte under kurshelgerna och avslutades på september-konferensen för distriktsordförande och distriktskassörer.

Läs om det nya värvningskonceptet *IOGT-NTO engagerar* på accentmagasin.se

EVA EKEROTH

Nu satsar IOGT-NTO i Orsa på fadderverksamhet

IOGT-NTO i Orsa är en av de föreningar som satsat mest på att integrera flyktingar. Nu startar man ett nytt projekt med fadderverksamhet och informationsträffar.

RÖRELSE IOGT-NTO i Orsa drar i gång informationsträffar på söndagar för nyanlända. Tre kvinnor från IOGT-NTO kommer att informera nyanlända familjer om livet i Sverige.

Afaf Joumaa är initiativtagare till projektet och en av de ansvariga. Hon kom själv till Sverige från Irak för tio år sedan och minns hur hon uppskattade att få information om livet i Sverige på SFI. Numera är samhällsinformation till flyktingar ingen självklarhet. Därför är den här insatsen så viktig, anser hon.

– Det förekommer till exempel att folk som flytt fortsätter att

vidmakthålla konflikter från hemlandet. Där har vi en uppgift att berätta att i Sverige måste man respektera och acceptera andra. Vi ska inte fortsätta att kriga här, vi har kommit hit för ett liv i trygghet, säger Afaf Joumaa.

Projektet finansieras av Orsa kommun, som har avsatt en pott till integrationsarbete.

– Det var Afaf Joumaa som gjorde att vi fick upp ögonen för hur viktigt det är med information. Det florerar så många föreställningar och fördomar om vad man får och inte får göra, säger Anne-Marie Fröjd, ung-

domssamordnare på Orsa kommun och en av ansvariga för IOGT-NTOs nya integrationsprojekt.

När informationsträffarna kommit igång är tanken att gå vidare och ha fadderverksamhet för svenska och utrikesfödda familjer. IOGT-NTO kommer att dyka upp på exempelvis föräldramöten i skolan för att försöka knyta ihop intresserade familjer med olika bakgrund.

– Tanken är att den utländska familjen ska få möjlighet att lära känna en svensk familj, kunna ställa frågor om allt de undrar över och få ta del av deras nätverk, säger Anne-Marie Fröjd.

Sedan tidigare satsar IOGT-NTO i Orsa bland annat på språkcafé och körsång för nyanlända.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Cannabis kan skada DNA

NARKOTIKA Liksom många andra preparat innehåller cannabis kemikalier som påverkar DNA. Det kan leda till genetiska mutationer som i sin tur kan öka risken för allvarliga sjukdomar som cancer – inte bara hos individen själv, utan även hos barn och barnbarn. Det är slutsatsen av en ny australiensisk studie, skriver Medical news today. Att användningen av cannabis i världen ökar kan få effekter på folkhälsan varnar forskarna.

EVA EKEROTH

800

alkoholfria drinkar serverades i Bar för alla under festivalen Way Out West.



Teater Nomad är en fri teatergrupp från Wendelsbergs folkhögskola. Hösten 2016 och våren 2017 turnerar vi genom Sverige med två föreställningar:

Noshörningen

Pjäsen skildrar på ett humoristiskt och träffsäkert sätt hur lätt vi människor ger efter för flockmentaliteten. Det absurda ena dagen, kan vara norm nästa dag. I samband med pjäsen erbjuder vi även en workshop, där vi arbetar interaktivt med pjäsens mest framträdande ämnen. Varför följer människor så gärna med strömmen? Vad innebär civillurage? Med mera.

Trender i Landet Lagom

– En musikalisk tidsresa genom Sverige

Vad för trender har vi haft i Sverige genom tiderna? Vilka influenser har påverkat oss och vad fick det för konsekvenser? Följ med på en lekfull tidsresa full av teater och sång, som kommer få dig att förundras över historiens vingslag. Föreställningen framförs med stöd av IOGT-NTO

Läs mer på www.wendelsbergsteater.com



VALET

”Jag ville ge min dotter en gåva”

När dottern Eila föddes tog Emanuel Norén beslutet att bli nykterist. Han ville ge sitt barn en gåva – att bli världens bästa pappa. Ett beslut som förändrade hela hans liv.

TEXT: **MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN** FOTO: **KARIN PERSSON**

Emanuel Norén hade ett hektiskt liv med en karriär inom politiken, många vänner och en hel del uteliv och festande. När hans fru en dag berättade att hon var gravid tog Emanuel Norén sitt livs kanske viktigaste beslut. Han skulle sluta dricka alkohol, för sitt barns skull.

– När jag fick veta att jag skulle bli pappa ville jag göra bokslut. Jag ville ge min dotter en gåva och bli världens bästa pappa. Jag ville vara hundra procent närvarande för den viktigaste personen i mitt liv och vara en bra förebild.

Emanuel Norén berättar att beslutet delvis sprang ur det faktum att han själv vuxit upp i ett hem där alkoholen var ständigt närvarande.

– När det var fest blev det alltid för

Fakta. Emanuel Norén

Ålder: 38 år.

Familj: Dottern Eila, 8 år.

Bor: Karlshamn.

Gör: Verksamhetsutvecklare på NBV, twittrar på @pappaemanuel.

mycket alkohol och jag upplevde det som väldigt jobbigt. För mig var det viktigt att min dotter aldrig skulle behöva se mig berusad och personlighetsförändrad, så som man blir av alkohol. Alkoholism kan vara genetiskt och jag vill absolut inte överföra de generna till mitt barn, säger Emanuel Norén.

I dag är också hans far nykter. När Emanuel Norén fick veta att han skulle bli förälder ställde han ett ultimatum: om du inte slutar dricka får du inte träffa ditt barnbarn.

– Då valde pappa att sluta dricka, för sitt barnbarns skull. Han och Eila har en jättefin relation och träffas ofta, säger Emanuel Norén.

Omgivningens reaktioner på hans val att bli nykterist varierade. Många av hans kompisar förstod inte hur han tänkte och försökte dra med honom ut på krogen. Men Emanuel Norén stod på sig och stod upp för sitt val. Han satt mycket hellre hemma med dottern än festade med kompisarna.



Eilas födelse blev startpunkten för en helt ny livsstil, där ett sunt leverne med hälsosam mat och träning går hand i hand med nykterheten. Emanuel Norén säger att han älskar känslan att vakna fräsch, med ett klart sinne och ork att vara närvarande i sin vardag och för Eila.

Under två år levde den lilla familjen ett harmoniskt och lyckligt liv. Tills den dag då Eilas mamma blev svårt sjuk. Hon hade drabbats av cancer i livmodern, genomgick tuffa behandlingar och var inlagd på sjukhus under långa perioder. Efter en tid, när hoppet om att hon skulle botas falnade, fick hon komma hem till sin familj.

– Då hände det som ingen hade vågat hoppas på. Cancern drog sig tillbaka. Man kan säga att Eila gav sin mamma livet åter och erfarenheten gjorde att vi fick en djup samhörighet, där Eila var ljuset i tunneln, säger Emanuel Norén.

Men den stora livsförändring som cancer innebar fick Eilas mamma att börja fundera över sitt liv. Hon och Emanuel hade träffats som mycket unga och hon upplevde att hon inte hade fått chansen att utveckla sig själv.

– Hon ville att vi skulle gå skilda vägar. Jag respekterade hennes val, men för mig var fallet högt. Hon hade redan hunnit





"Jag ville vara hundra procent närvarande för den viktigaste personen i mitt liv och vara en bra förebild."

EMANUEL NORÉN

"Det är fantastiskt hur ett val i livet kan förändra allt."

EMANUEL NORÉN

bearbeta sina känslor och kommit fram till ett beslut, men för mig kom det som en kalldusch.

– Det var en stor sorg att vi inte kunde fortsätta tillsammans. Men vi är fortfarande goda vänner och bor nära varandra, säger Emanuel Norén.

Dottern bor halva tiden hos sin mamma och halva tiden hos honom.

Under de åtta år som gått har nykterheten blivit en naturlig del av honom. I början gav omgivningens reaktioner på att han inte längre drack honom blodad tand att synliggöra nykterheten. Ju mer folk ifrågasatte, desto tydligare markerade han var han stod i frågan.

– Människors reaktioner visar ju hur stark alkoholnormen är. Man blir ifrågasatt hela tiden: varför dricker inte du? Då brukar jag svara med en motfråga: varför dricker du? Att bli nykterist var mitt livs viktigaste och bästa beslut. Inte en enda gång har jag vaknat och tänkt: varför drack jag inte igår? För mig har nykterheten bara positiva konsekvenser!

En positiv konsekvens av nykterheten är att han gjort en helt ny yrkeskarriär. Efter Eilas födelse fick Emanuel Norén jobb på CAN, Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, och åkte runt och pratade med ungdomar om deras attityder kring droger. Och för ett år sedan fick han anställning som verksamhetsutvecklare på NBV Sydost (Nykterhetsrörelsens studieförbund). Till stor del tack vare nykterheten och det brinnande intresset för frågor som rör alkohol, droger och nykterhet.

– Jag är tveklöst Karlshamns mest kända nykterist, säger Emanuel Norén med ett skrat.

En annan mycket positiv konsekvens av nykterheten är att han har fått en bättre relation till sin far.



– Jag är oerhört tacksam över det. Om han hade fortsatt att dricka hade jag blivit tvungen att löpa linan ut och bryta kontakten, för Eilas skull. Nu har hon en närvarande farfar, som hon älskar att umgås med. Hon sover över hos farfar och far-mor en natt i veckan.

Festa kan man naturligtvis göra även nykter och Emanuel Norén går fortfarande ut på krogen ibland.

– Jag gillar alkoholfri öl och brukar stå med en i handen för att slippa diskussioner om min nykterhet. Numera har jag inte alltid lust med det. Många tycker att

det är jobbigt med en nykterist i gänget, så jag håller i allmänhet en låg profil. Jag vill inte att folk ska känna sig obekväma i mitt sällskap, säger Emanuel Norén.

Han beskriver sig själv som en nykterist som gärna vill inspirera andra genom sitt val, snarare än en idealist som måste omvända andra. Men han märker hur provocerade vissa fortfarande blir av den som bryter mot alkoholnormen – trots att de flesta i hans omgivning nu har accepterat läget och slutat att ifrågasätta hans nykterhet.

– Det är fantastiskt hur ett val i livet kan förändra allt. ■



LÖFTET

Som medlem i IOGT-NTO lovar du att leva helnyktert – **ett tydligt ställningstagande** i en värld där alkoholnormen är stark. Fyra av tio medlemmar vill nu se en skärpning av procentsatsen i löftet. Det visar Accents undersökning.

TEXT OCH FOTO **EVA EKEROTH**



Ritualmöte och avläggande av nykterhetslöfte enligt den gamla modellen – från Folknykterhetens dag på Skansen. I dag skriver den nye medlemmen under löftet vid värvningstillfället eller direkt på IOGT-NTO:s hemsida.

– **Medlemslöftet är centralt.** Det tillhör vår identitet, både organisationens och den individuella medlemmens. Det är vår kärnfråga som vi jobbar med hela tiden. Det är det som gör att nya grupper söker sig till oss, att vi delar deras nykterhet. Det finns många demokratiska och

solidariska föreningar, men få har nykterheten också, säger Johnny Mostacero, IOGT-NTO:s ordförande.

I dag lovar medlemmen att inte använda alkoholdrycker med högre alkoholhalt än 2,25 volymprocent. Men nivån för vad som ska räknas som alkoholfritt är ifråga-

satt, och till IOGT-NTO:s kongress 2015 kom två motioner om att sänka gränsen.

– Vi tycker att den gamla gränsen är föråldrad. Förr kunde man inte framställa lågalkoholhaltiga drycker med så låga procenttal som 0,5. Det kan man nu. Systembolaget har sin gräns för alkoholfritt vid 0,5 procent och då ska väl inte IOGT-NTO vara sämre, säger Olle Bolmelind, ledamot i styrelsen för Logen Ljungby och en av motionärerna.

Rose-Marie Arnviken Litbo från Kalmar skrev den andra motionen.

– Nykterhet är en dikotomi, du är antingen det ena eller det andra. Det går inte att säga att man är för nykterhet och sedan samtidigt säga att det går bra att dricka vissa mängder alkohol, säger hon.

Kongressen 2015 beslutade att medlemslöftets formulering ska utredas till kongressen 2017, men enighet kan bli svårt att uppnå. En telefonundersökning som



Det finns många demokratiska och solidariska föreningar, men få har nykterheten också.”



JOHNNY
MOSTACERO



MEDLEMSLÖFTET

"Som medlem i IOGT-NTO lovar jag att arbeta för ett bättre samhälle utifrån IOGT-NTO-rörelsens grundsatser. Därmed lovar jag att leva helnyktert, det vill säga att ej använda alkoholdrycker med högre alkoholhalt än 2,25 volymprocent, narkotika eller andra gifter med berusande effekt."

Accent gjort visar att det är jämnt mellan dem som vill sänka och de som vill behålla dagens procentsats:

Fyra av tio medlemmar, 43 procent, tycker att medlemslöftet ska behållas som det är i dag. Nästan lika många, 42 procent, anser att gränsen för vad man lovar att inte dricka, ska sänkas. 25 procent av de tillfrågade anser att gränsen ska vara noll. Något färre, 17 procent, anser att gränsen ska sänkas, men inte till noll. En av tjugo, 5 procent, tycker att löftet ska tas bort helt, och 9 procent valde svarsalternativet "vet ej" (se graf på nästa uppslag).

IOGT-NTO:s ordförande Johnny Mostacero är nöjd med det starka stödet för medlemslöftet. Och på Accents fråga svarar han att han personligen tycker att den nuvarande formuleringen fungerar utmärkt.

– I de flesta IOGT-NTO-sammanhang är det ändå noll som gäller. Jag är ofta

inbjuden till sammankomster där det är lite festligt. Då förekommer sällan lättöl eller alkoholfritt vin. Om man vill vara solidarisk med dem som är beroende är det ju inte bara alkoholhalten som kan trigga. Det handlar också om vilken typ av dryck man serverar. Även en alkoholfri öl smakar öl, och flaskan är likadan som den som innehåller alkohol, säger Johnny Mostacero.

Den som bryter mot nykterhetslöftet kan enligt stadgarna uteslutas. Beslut om detta fattas av styrelsen i medlemmens förening, eller av förbundsstyrelsen efter samråd med föreningen, eller med medlemmens distrikt. Enligt IOGT-NTO:s medlemsservice händer det väldigt sällan att någon blir utesluten.

– Ofta finns det en beroendeproblematik bakom när personer bryter mot löftet. Om någon tar ett återfall så handlar det i första hand om att få personen tillbaka på

banan igen, inte om att utesluta den som medlem, säger Johnny Mostacero.

Hur ett eventuellt införande av ett nytt löfte ska genomföras är inte glasklart.

– Hur ska man hantera dem som redan är medlemmar. Ska de avge ett nytt löfte eller ska det gälla olika regler för nya och gamla medlemmar? undrar Bertil Lindberg, grundare av Nykterhetshistoriska sällskapet.

Det tycker dock inte Olle Bornelind är något problem.

– Det nya löftet gäller från och med att vi ändrar. Sänker vi gränsen så gäller det för alla som blev medlemmar efter det. Vill de äldre medlemmarna leva efter det nya löftet så kan de göra det. Det är inget stort problem, säger han, och gör en jämförelse:

– Jag tog körkort på den tiden då man automatiskt fick körkort för motorcykel också. Det får inte de som tar körkort i dag, men det är ingen som har tagit ifrån



FOTO: KARIN PERSSON

mig min rätt att köra motorcykel.

Inte heller Rose-Marie Arnviken Litbo anser att det är något stort problem, men hon tycker att ett nytt löfte ska gälla alla.

– Är det verkligen någon som omedelbart skulle lämna IOGT-NTO om de inte längre fick dricka sin lättöl? Jag tror knappast att det är ett större problem än när man ändrar andra paragrafer i stadgarna. Frågan blir väl då kanske när man förnyar medlemslöftet? Är det när man betalar sin avgift? Då löser det sig vid nästa inbetalning, säger hon.

En del praktiska frågor återstår dock.

– Vi har ju samma löfte som de övriga förbunden i IOGT-NTO-rörelsen. Vi kan knappast ha ett eget löfte som avviker

från deras. Men det är kongressen som beslutar, det kongressen kommer fram till får vi förhålla oss till, säger Johnny Mostacero.

Till kongressen 2017 ska utredaren Per-Åke Lundin vara klar med sin utredning. Hans uppgift är dock inte att komma med ett förslag utan att ställa ett antal frågor som behöver diskuteras. Till kongressen 2019 ska det vara färdigdiskuterat och beslut kunna fattas. Om inte kongressen 2017 beslutar något annat, förstås. ■

Om undersökningen: Under maj 2016 intervjuades 242 medlemmar i IOGT-NTO per telefon av Bring på uppdrag av Accent.

Vad betyder medlemslöftet för dig och tycker

”

För mig är det helnykterhet som gäller. Det är bra att vi har ett löfte. Det gör oss unika, så det tycker jag inte vi ska ta bort. Jag är ofta ute och värvar och då blir det diskussion om varför man får dricka 2,25 procent. Varför ska vi ha kvar den gränsen när det finns så mycket bra alkoholfri öl?”

FOTO: EVA EKEROTH



ANNA-LENA GRÖHN, PITEÅ

FOTO: EVA EKEROTH



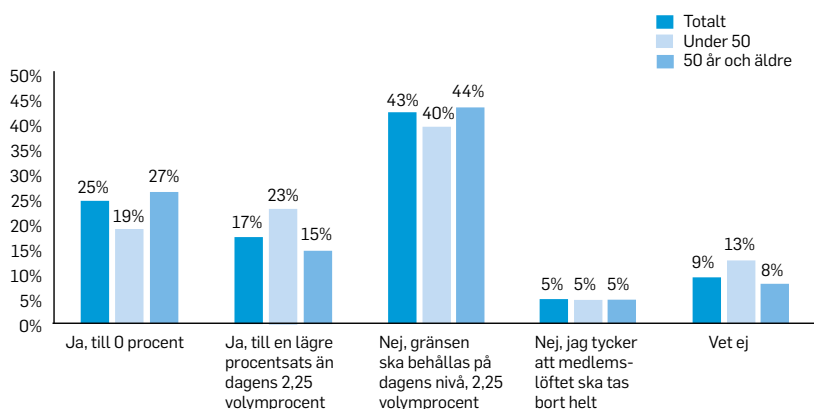
KARL KÅRBY, KATRINEHOLM:

– Det är viktigt med ett löfte, men jag skulle föredra en sänkning

till 0,5 procent. Helst skulle det vara noll, men det är praktiskt svårt att genomföra. Då hamnar man bara i diskussioner om hur mycket alkohol det är i läsk och filmjöl.

Gräns, volymprocent

Tycker du att volymprocenten 2,25 alkohol ska sänkas?



Stridigheter bakom dagens gräns

Medlemslöftet verkar ha vållat större bekymmer för medlemmarna i svenska IOGT-NTO än för medlemmar i andra länder.

TEXT EVA EKEROTH

Olof Bergström, som grundade den första IOGT-logen Klippan i Sverige 1879, ville ha en absolutistisk organisation. Trots det utförliga nykterhetslöftet att inte "... tillverka, köpa, sälja, begagna, bjuda, förskaffa, eller låta förskaffa åt andra, sprithaltiga eller jästa drycker ..." uppstod oklarhet om vilka drycker som egentligen avsågs. Orsaken var sannolikt den vana att konsumera svaga malt-drycker som svenskarna hade redan då. Både så kallad iskällardricka och svagdricka var vanligt förekommande drycker som också kunde serveras vid möten i rörelsen. Svagdrickan kunde innehålla upp till två volymprocent alkohol och iskällardrickan upp till fyra.

– Problemet var att det var drycker man bryggde hemma och alkoholhalten var därför svår att kontrollera, säger Bertil Lindberg.

Efter interna stridigheter, där man bland annat tog forskningen till hjälp, lyckades de olika falangerna slutligen enas om en gräns på två volymprocent. Så småningom, oklart när, har gränsen anpassats efter alkohollagen som säger att alkoholskatt ska betalas för drycker som innehåller mer än 2,25 volymprocent alkohol.

2,25

volymprocent alkohol

du att det är bra som det är?

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN



LUL MUSSE, ESKILSTUNA:

– Jag tycker att det är jätte viktigt att behålla medlemslöftet.

Om jag har tagit ställning emot alkohol så anser jag att jag ska vara nykter till hundra procent. En mellanväg där man kan få dricka lite alkohol tycker jag är helt fel. Det är svart eller vitt för mig i den här frågan.



FOTO: EVA EKEROTH

SVEN ÖSTBERG, MÖLNLYCKE:

– Det är bra som det är. Det finns i alla fall ingen anledning att luck-

ra upp löftet. Det lockar inte fler medlemmar. För Wendelsberg (IOGT-NTO:s folkhögskola) är det viktigt att det finns ett löfte. Den i samhället vedertagna gränsen är enklare att hålla sig till, men annars borde det väl vara noll. Det skulle förstås bli svårt att hålla, men jag kan förstå de grupper som tycker att det är problematiskt med 2,25.

Så gör andra:

TEXT EVA EKEROTH



Sveriges blåbandsförbund

Liksom inom IOGT-NTO har medlemslöftet diskuterats i Blå bandet. Där gäller dock inte diskussionen om procentsatsen, utan formuleringen "med Guds hjälp".

"Jag lovar att med Guds hjälp icke använda alkohol och andra droger, samt att på lämpligt sätt motverka dessa drogers bruk".

Förbundsstyrelsens kompromissförslag till nästa rikskonferens är att ha två löften: ett identiskt med det nuvarande och ett där man bara stryker orden "med Guds hjälp".

I löftet sägs ingenting om vad som menas med alkohol.

– Det betyder inte att vi inte har en gräns. I stadgarna är det definierat som dryck som innehåller max 2,25 volymprocent, samma som IOGT-NTO, säger Per-Olof Svensson, förbundssekreterare.



Svenska frisksportförbundet

Drogfrihet är obligatoriskt på alla Frisksportarrangemang och i alla sammanhang då man företräder en frisksportklubb.

Svenska Frisksportförbundet vill aktivt verka för ett personligt ställningstagande mot allt bruk av alkohol, tobak och narkotika. Men att avge frisksportlöftet är frivilligt för medlemmar över 18.

"Jag förbinder mig att inte i något sammanhang förtära drycker, vilka innehåller mer än 2,25 volymprocent (=1,8 viktprocent) alkohol eller använda tobak och narkotika i någon form."

Att avge och leva enligt frisksportlöftet är obligatoriskt för medlemmar som fyllt 12 men inte 18 år, och löftet ska förnyas varje år. För medlemmar över 18 år är frisksportlöftet frivilligt.

– Det är färre än hälften som avgivit löftet, säger Elsina Flach på förbundets kansli efter en titt i medlemsregistret.



Motorförarnas helnykterhetsförbund

MHF:s förbunds möte beslöt i somras att ta bort procentsatsen helt ur sitt medlemslöfte och dessutom införa en ny medlemskategori: trafiknykter.

De som vill vara helnyktra medlemmar förbinder sig att ha "en helnykter och drogfri livsstil". Vad det innebär definieras inte i stadgarna.

Den som vill vara trafiknykter medlem förbinder sig att vara helt alkoholfri i samband med all trafik till lands, till sjöss eller i luften, samt att i övrigt vara drogfri. Detsamma gäller vid allt deltagande i verksamhet i förbundets namn.



Julen närmar sig

När samhället stänger ned, när lamporna på fritidsgården släcks och när vaktmästaren låser porten till skolan och går på juledighet – då finns vi där. Och gör julen till barnens.

Vill du engagera dig i Vit jul-kampanjen i år? Gå in på www.vitjul.se och klicka dig vidare till "Engagera dig!" så hittar du information om material, aktivitetsbidrag, tips på aktiviteter och mycket mer. Din insats är viktig!

PS. Du som redan planerar vit jul-verksamhet – tack!



IOGT·NTO·RÖRELSEN



SUCCEN FORTSÄTTER

GAMBIA & SENEGAL

14-28 februari 2017 – 20 platser

En resa där vi kombinerar sol och bad med upplevelser där vår Svensk/Gambiska reseledare tar dig med till platser lite bortom Turistråken och till människor i deras vardagliga miljöer. Du får Uppleva säregen natur och exotiska miljöer med ett anorlunda Djurliv samt långa badstränder med möjlighet till härliga bad.

Vill du veta mer?

Kontakta NBV Halland så sänder vi information:

Andersbergsgården 2, 302 21 Halmstad

tel:073-383 83 68 eller 070-48781 14

Mejl: amou.job@nbv.se

Hemsida: www.nbv.se/gambiansan



Pris 70 000:-

På IOGT-NTO förening 3913 Majblommans fritidsområde Lilla Lövhälla, Stavsjö 2:17 Södermanland, finns ett fritidshus till salu.

Otroligt läge mitt i Kolmårdsskogen med gott om vandringsleder, cykelvägar, bad och fiskesjöar. Nära Kolmårdens djurpark.

Huset består av liten hall, kök/vardagsrum, två mindre sovrum, el-element, sommarvatten. Mindre utrymme med husvagnstoalett, möjlighet till tömning finns. Duschmöjlighet, VV-beredare. Gäststuga på 9 kvm, verktygsbod. Egen P-plats nära stugan. Tillgång till Storstuga och servicehus.

Medlemskap i IOGT-NTO krävs samt deltagande i ca 4 arbetsdagar per år och midsommarfirande med förberedelser. Arrende 500 kr per år.

Säljes av Nils Hellberg genom ombud: 070-628 04 68
mail: bertil.granberg@hotmail.com

FORUM Live 

IOGT-NTO Forum i Köping

JULKONSERT

Lördag 3 dec kl 15.00 och 19.00

Lokala musiker och artister, samt...

Sten & Stanley



Entré: 375 kr inkl. julsörgås,
julmust, kaffe och kaka
Biljetter: 0221-256 55
eller www.digitaltforum.se





TIFFANY DONNER

USA



**ALEJANDRO JOSÉ
PRIETO MUÑOZ**

VENEZUELA

KULTUR- KROCK ALKOHOL

I en globaliserad värld ställs våra svenska alkoholnormer allt oftare mot andra länders. För oss är exempelvis Systembolaget en självklarhet. Men hur ser omvärlden på Sverige? Accent har pratat med sex personer – från sex världsdelar – som invandrat hit, och bett dem berätta om sina intryck.

TEXT OCH FOTO **MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN**



MARTA PATERLINI

ITALIEN



SHULIN NIE

KINA



LUL MUSSE

SOMALIA



JOSEPHINE HOFFMAN

AUSTRALIEN

Alkoholkonsumtion

- Australien: 12,2 liter per person och år.
- USA: 9,2 liter per person och år.
- **Sverige: 9,2 liter per person och år.**
- Venezuela: 9 liter per person och år.
- Kina 6,7 liter per person och år.
- Italien. 6,7 liter per person och år.
- Somalia: 0,5 liter per person och år.

Källa: Världshälsoorganisationen, WHO, 2010.



Shulin Nie Kina

– **Jag kom till** Sverige 1985 efter att ha fått stipendium för att plugga vid Tekniska Högskolan i Luleå. Det var första gången jag reste utanför Kina, så det var en enorm omställning och väldigt spännande. Jag är uppvuxen på landsbygden i Hunan, mitt i Kina, och vi hade knappt pengar till mat, än mindre till alkohol. I min familj och där jag växte upp hade man helt enkelt inte råd att dricka. Möjligen köpte man en flaska sprit till någon större fest. I dag ser det annorlunda ut. Folk dricker jättemycket öl och starksprit, och

"Jag tycker att det är bra att Systembolaget finns, så att alkoholkonsumtionen till viss del kan kontrolleras."

även vin numera. Vinodlingar på Krim har köpts upp av kineser. Vid jobbmöten är det i Kina oartigt att tacka nej till sprit, det finns en stark press att dricka.

När jag kom till Sverige fick jag för första gången smaka öl. Något jag lade märke till när jag flyttade hit är att många svenskar är blyga och att alkohol får dem att öppna upp och prata mera. När folk drack blev de plötsligt jättebra på engelska! Det kändes nästan som att det var ett måste att dricka för att folk skulle prata med mig. Här fyller alkoholen en social funktion, vilket kan skapa

problem anser jag. Det blir fel om man känner att man måste dricka för att våga prata.

En annan sak som överraskade mig var att det är en 18-årsgräns för att dricka. I början visste jag inte det, så när ungdomar bad mig att köpa alkohol åt dem så gjorde jag det. Jag tänkte inte på anledningen till att de frågade.

Jag tycker att det är bra att Systembolaget finns, så att alkoholkonsumtionen till viss del kan kontrolleras. Det ska inte vara för lätt att få tag i alkohol.

Fakta. Shulin Nie

Kommer ursprungligen ifrån:

Hunan i Kina.

Ålder: 54 år.

Familj: Fru och två söner.

Bor: På Södermalm i Stockholm.

Gör: Teknisk handläggare på Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.



"Här respekterar man lagen och kör inte berusad."

Tiffany Donner USA

–Jag har bott i Sverige i fyra år och är här eftersom min man är svensk. Jag är uppvuxen i Tampa, Florida, och dricker gärna i sociala sammanhang, tillsammans med vänner. Jag är ganska måttlig och brukar vara den som lämnar vin i glaset och jag dricker mig sällan berusad. Som ung hände det däremot att jag blev full, det är väldigt vanligt bland amerikanska ungdomar med festhelger med otroligt mycket alkohol. Men när man blir äldre brukar man i allmänhet dricka mindre och bara när det är festligare tillfällen. Jag har alkoholister i min släkt och har funderat en del över ärftlighet. Men jag har insett jag inte har ärvt den genen.

När jag flyttade till Sverige kom Systembolaget som en överraskning. Att man inte kan köpa alkohol i snabbköp alla dagar och under dygnets alla timmar. Det är en stor skillnad från USA, men en positiv sådan. Jag tror att det är bra att alkoholen säljs under kontrollerade former och att försäljningen ger staten skatteintäkter. Systembolaget, och att man pratar om alkoholproblem, gör också att svenskar i allmänhet är mer medvetna om alkoholens skadeverkningar. Det märks inte minst när det gäller alkohol och bilkörning. Här respekterar man lagen och kör inte berusad. I USA sätter sig alla i bilen och kör hem med alkohol i kroppen, det är jättevanligt.

En annan sak som jag märkte när jag flyttade hit är att vuxna svenskar nog dricker mer än vuxna amerikaner. Det är i alla fall mitt intryck. Det finns en stark kultur kring att dricka vin och gå ut och dricka även som vuxen. Kanske är det så att svenskar behöver dricka för att de är blyga?"

Fakta. Tiffany Donner

Kommer ursprungligen från:

Tampa, Florida, USA.

Ålder: 37 år.

Familj: Make.

Bor: i Tumba söder om Stockholm.

Gör: Delägare och initiativtagare till Curatorz, ett företag som sysslar med delningsekonomi inom mode.



Marta Paterlini Italien

– **Jag har bott** i Sverige i tio år och kom hit för en tjänst på Karolinska Institutet. Jag är nog ganska typiskt italiensk i mitt förhållningssätt till alkohol. Jag tycker om att dricka, men kan lika gärna avstå. Jag dricker sällan hemma, utan hellre när jag går ut, och då dricker jag mig aldrig berusad. Jag vill fortfarande kunna samtala och ha trevligt.

Under min uppväxt i Italien drack mina föräldrar vanligen ett halvt glas vin till maten varje dag, men inte mer. En flaska räckte en hel vecka. Det är ett avslappnat synsätt som jag trivs med, och som jag hoppas kunna överföra till mina döttrar.

När jag kom till Sverige blev det så att jag knappt drack alls, av den enkla anledningen att jag glömde bort att man måste köpa vin på Systembolaget. Åtskilliga gånger kom jag på för sent att jag hade missat att handla vin. Det hände att jag hade bjudit hem gäster en söndag och tänkte då att jag slinker ut och köper en flaska. Men det gick ju inte!

Jag kan se fördelar med Systembolaget,

**"På ett sätt
upplever jag
att svenskar
dricker mer än
italienare."**

men tycker ändå att det är bättre och enklare som det är i övriga Europa, där man kan handla alkohol i snabbköpet. I början blev jag irriterad på att jag var tvungen att köpa vin över disk på Systembolaget. Det gav mig en känsla av att jag gjorde något olagligt.

På ett sätt upplever jag att svenskar dricker mer än italienare. Eller i alla fall på ett annat sätt. Pressen på att dricka upp sitt vin och tömma flaskorna är mycket större här. I mitt hus bor det 32 familjer. Det är chockerande att se hur många tom-

flaskor från vin och starksprit man hittar i soprummet på måndagsmorgonen. Sådant ser man inte i Italien. När jag har varit på jobbresa i Europa tillsammans med svenskar och andra nationaliteter är det slående att se hur svenskarna rusar till butikerna och köper vin. Det gör inte de andra. En stor skillnad mellan Italien och Sverige är respekten för bilkörning med alkohol i kroppen. I Italien bryr sig folk inte, de kör berusade från krogen. Så gör man inte i Sverige, det är bra tycker jag.

Fakta. Marta Paterlini

Kommer ursprungligen ifrån:

Brescia, Italien.

Ålder: 47 år.

Familj: döttrarna Sofia, 10 år, och Smilla, 12 år.

Bor: I centrala Stockholm.

Gör: Forskare inom neurovetenskap på Karolinska institutet.



"När jag kom till Sverige blev jag glatt överraskad."

Lul Musse Somalia

– **Jag kom till Sverige** 2008, efter att ha bott i Italien i 20 år. Jag hade min syster här och ville vara närmare min familj. Mitt första möte med alkohol var i Italien. I Somalia, som är ett muslimskt land, finns det ingen alkohol och det är förbjudet att dricka. Det ses som skamligt och fult. När vi hade fest drack vi mjölk och läsk till maten. Men i mitt hemland tuggar människor khat i stället, som ju också är en drog. I Florens, där jag bodde, arbetade jag inom hemtjänsten och träffade ofta gamla kvinnor som drack för mycket vin. De ser inte på

vin som alkohol eller som ett problem, så de ville gärna bjuda mig. Men jag tackade förstas nej och förklarade att jag är muslim och inte dricker. Jag chockades över hur vissa blev av att dricka alkohol. En kvinna jag hjälpte var nästan alltid berusad.

Det jag såg fick mig att fundera över alkoholen och hur den påverkar människor och familjer. I Italien finns mycket alkoholreklam och man kan köpa alkohol var som helst, vilket bidrar till problemen. Så när jag kom till Sverige blev jag glatt överraskad. Folk dricker definitivt mer i

Fakta. Lul Musse

Kommer ursprungligen från: Mogadishu, Somalia.

Ålder: 44 år.

Familj: Man och tre barn i åldrarna 18, 13 och 7 år.

Bor: I Eskilstuna.

Gör: Förskolelärare och är engagerad i IOGT-NTO i Eskilstuna.

Italien än i Sverige. Här finns Systembolaget och drickandet är mera reglerat känns det som. Dessutom finns IOGT-NTO som försöker påverka på olika sätt för att folk ska dricka mindre, exempelvis genom att kritisera och belysa alkoholreklamen. Det tycker jag är bra!



"Enligt min uppfattning blir alkoholen mer spännande om man inför restriktioner."

Josephine Hoffman Australien

– **Jag har bott** i Sverige sedan 1980-talet då jag träffade en svensk man via mitt jobb inom flygbranschen. I min hemstad Sydney bodde jag i ett område som var lite som Södermalm i Stockholm. Där fanns det gott om butiker där man kunde köpa alkohol och på vissa ställen fanns det drive-thru-pubs och drive-thrubutiker med alkohol. Man kunde alltså åka in med sin bil, handla och åka ut igen utan att kliva ur bilen. I Australien finns också så kallade BYO-restauranger, vilket betyder Bring Your Own drink. Det innebär att man betalar för maten, men tar med sitt eget vin. Restaurangen tar bara några kronor för att öppna flaskan.

Själv dricker jag inte så mycket, och bara i sociala sammanhang med vänner och familj. Det gäller att ha koll på hur

mycket man dricker och varför. Annars kan det bli problem. Jag är uppvuxen i en familj där det ofta dracks vin till maten – och vi barn fick smaka lite. Attityden till alkohol var väldigt avslappnad.

I början när jag kom till Sverige tyckte jag att det var jättekonstigt med Systembolaget. Att man inte fick handla var man ville eller när man ville. Det kan verka som en god idé och nu har jag ju vant mig. Men faktum är att Systembolaget i sig knappast hindrar folk från att dricka. Man kan ju fortfarande köpa hur mycket man vill. Jag anser att folk borde få bestämma själva över sin alkoholkonsumtion och föredrar den frihet vi har i Australien. Det gör att alkoholen inte blir så laddad som den är i Sverige. Jag minns hur svenskar

betedde sig på flyget när jag jobbade. Hur de drack fri sprit utan hämningar, bara för att det var gratis. Så gjorde inga andra. Enligt min uppfattning blir alkoholen mer spännande om man inför restriktioner. Släpper man den fri lär sig folk att hantera den, i alla fall efter ett tag.

Fakta. Josephine Hoffmani

Kommer ursprungligen ifrån:

Sydney, Australien.

Ålder: 65 år.

Familj: En vuxen son.

Bor: I Täby utanför Stockholm

Gör: Pensionär, har arbetat på bland annat Folkuniversitetet.

Alejandro José Prieto Muñoz **Venezuela**



– **Jag kom till** Sverige för att jobba och har bott här i 15 år nu. Jag träffade några svenskar som reste runt i Venezuela, vi blev vänner och eftersom de drev företag i Sverige undrade de om jag inte ville prova att bo och jobba här ett tag. Jag var nyfiken på Sverige, tyckte att det lät spännande och beslutade mig för att tacka ja. Sedan träffade jag en svensk tjej och fick barn. Åren gick och nu lever jag här.

Jag, liksom hela min familj, är måttlig med alkohol och jag drack mitt första glas öl när jag var nitton år – tillsammans med min pappa. Min mamma dricker inte alls.

I Venezuela är alkoholen generellt väldigt närvarande och mitt intryck är att folk dricker betydligt mer än i Sverige, även om man sällan ser fulla människor. Min pappa träffade gärna sina kompisar efter jobbet och då sågs de på en pub. Där kunde de ta en drink eller en öl, men sällan mer. Huvudsaken för dem var att träffas och umgås.

I mitt hemland kan man köpa alkohol var som helst och när som helst och när unga går ut och fester blir det ofta mycket alkohol, även om själva syftet sällan är att dricka sig full. I Venezuela går man i första hand ut för att träffa vänner och dansa. Men det har på senare år blivit allt vanligare att man, när man betalar inträde till en klubb, också måste köpa en viss kvantitet alkohol, beroende på hur många man är. Ett gäng killar måste alltså redan i entrén betala för ett par flaskor vin eller en flaska sprit. Det är ett sätt för klubbarna att tjäna pengar. Och om man har betalat för alkoholen så dricker man den oftast. Jag tycker att det är ett förfärligt system, som bidrar till att unga dricker mer.

Stranden är en annan miljö där det dricks mycket alkohol. Det finns en orsak till att det på badorterna finns betydligt



fler spritbutiker än apotek. Folk dricker drinkar på stranden redan på morgonen. Alkoholen ska bidra till en festligare stämning och är en självklar del av strandlivet.

När jag har rest hem på senare år har jag märkt att alkoholen tyvärr också har kommit in på sportarenorna. Tidigare sålde man läsk och på sin höjd öl till publiken. Nu är det flaskor med starksprit. Jag fattar inte; vad har alkohol med sport att göra? Det har gått för långt tycker jag...

Den mest märkbara skillnaden mellan

Sverige och Venezuela gällande alkoholen är Systembolaget. Här råder monopol, vilket jag tycker är bra. Det gör att det finns en viss kontroll på konsumtionen. Jag, som jobbar i restaurangbranschen och har arbetat som bartender, ser också att kunskapen om alkohol och alkoholens negativa effekter generellt är större här. Den som arbetar med alkohol måste genomgå en utbildning. Medvetenheten är helt enkelt större i Sverige, vilket är positivt. Samtidigt ser jag oftare berusade människor i Sverige än i Venezuela. ■

Fakta. Alejandro José Prieto Muñoz

Kommer ursprungligen från:

Caracas, Venezuela.

Ålder: 37 år.

Familj: Sambo och två barn.

Bor: Akalla i norra Stockholm.

Gör: Jobbar i restaurangbranschen.

KICKSTART

FÖR MENINGSFULL FRITID



Genom projektet **Storebror och storasyster** får utsatta barn i Bosnien-Hercegovina möjlighet till en rolig och meningsfull fritid. Tack vare pengar från Världens barninsamlingen kan projektet nu växa.

TEXT LINA MATTEBO FOTO EMIL MALMBORG



Karaten betyder mycket för Anna Daut.

Den starka solen på Travniks gator gör att mörkret i det nergångna trapphuset först känns kompakt. Men efter några trappor öppnar ett stort ljus rum upp sig. Golvet är täckt av tjocka, röda och blå mattor. Här håller Travniks karateklubb till. 12-åriga Amna Daut visar upp sparkar hon har lärt sig under året, och berättar försiktigt vad karaten betyder för henne:

– Jag har träffat jättemånga vänner här ►

Fakta Världens barn

- Det är många som samarbetar kring insamlingen: Radiohjälpen, SVT och Sveriges Radio. Skolor, föreningar, företag, kyrkor och runt 45 000 volontärer. Plus 15 humanitära organisationer – där IOGT-NTO-rörelsen är en.
- Pengarna går till projekt som gör livet bättre för de barn runt om i världen som har det allra tuffast – som CEM:s projekt Storebror och storasyster.
- Flera av IOGT-NTO-rörelsens samarbetsorganisationer driver projekt som får stöd. En ny chans till gatubarn i Tanzania, scoutverksamhet för tjejer i Kenya och stöd till barn på flykt från krigets Syrien är tre exempel.



Anna Daut tillsammans med familjen.

"Det är en av de bästa sakerna som hänt i år!"

AMNA DAUT



Nedim Pripoljac.



Adis Arnautovic.

Fakta Bosnien-Hercegovina

Huvudstad: Sarajevo.

Så många bor här: 3, 8 miljoner (2014).

Storlek: Något större än Danmark.

Språk: Bosniska, serbiska och kroatiska.

Bosnienkriget

- Mellan 1992 och 1995 var det inbördeskrig i Bosnien-Hercegovina.
- Drygt 100 000 människor dödades och mer än två miljoner flydde. En del av flyktningarna kom till Sverige.
- Sedan kriget slutade är landet uppdelat i två till stor del självstyrande delar.
- Trots att kriget är slut finns det fortfarande stora motsättningar mellan de tre stora folkgrupperna bosniaker, serber och kroater.

och har fått en roligare fritid. Tidigare läste jag mest böcker hemma. Jag tycker jättemycket om att träna karate.

Alla nybörjare börjar med ett vitt bälte. För att få en ny färg måste man visa vad man lärt sig och klara ett prov inför domare. Under året har Amna Daut klarat de två första stegen, och bär nu ett orange bälte.

– Det är en av de bästa sakerna som hänt i år! Nu satsar jag på att ta ännu ett steg och få ett grönt bälte, säger hon och ler.

– Hon är en av de bästa i gruppen, konstaterar tränaren Adnan Arnautović.

Att Amna Daut tränar karate är långt ifrån en självklarhet. Hennes pappa och styvmamma har inte råd att betala avgiften. Men för drygt ett år sedan fick Adis Arnautovic och Nedim Pripoljac, som är manager respektive program manager, på IOGT-NTO:s samarbetsorganisation CEM, en idé.

De kände väl till att många barn i Bosnien-Hercegovina lever i farozonen på flera sätt. Mest handlar det om fattigdom. Enligt Unicef lever drygt 18 procent av befolkningen i Bosnien-Hercegovina i absolut fattigdom, vilket innebär att grundläggande behov som mat, kläder, bostad och tillgång till grundutbildning och primär sjukvård inte tillgodoses. Men det finns också andra problem i de utsatta barnens familjer, som missbruk, våld och brott.

"Vi vill att alla barn ska ha samma möjligheter och chans att växa och utvecklas."

NEDIM PRIPOLJAC

– Det gör det svårare för de här barnen att delta i samhället. Vår idé var att föra samman föreningar och tränare som kan vara bra förebilder med de här barnen och deras familjer. Det ger barnen en bättre fritid och möjlighet att få vänner som inte befinner sig i samma situation som dem själva, säger Adis Arnautovic.

Sagt och gjort. Några telefonsamtal senare hade de ordnat stipendium från flera föreningar.

– Vi vill att alla barn ska ha samma möjligheter och chans att växa och utvecklas. Alla kan göra små saker, som får stora resultat, säger Nedim Pripoljac.

Till en början var det tjugo barn som deltog i projektet, men under året har några hoppat av. Barnen och familjerna fick CEM kontakt med via socialtjänsten, som de samarbetar nära med. CEM vet inte i detalj vilka problem som finns i familjen, bara att barnen behöver aktiviteter och stöd.

Amna Dauts pappa och styvmamma är tacksamma för att Amna fått gå på karate, och att hennes lillasyster Adna Daut har fått gå på dans under året:

– Det är en jättebra möjlighet för dem att få ut energin, säger styvmamman Fahra Grabus och skrattar.

– Karaten och dansen har gett dem rammar i livet, och nya vänner, lägger pappa Almir Daut till.

Han tar upp sin mobiltelefon och visar stolt upp en pixlig film på när yngsta dottern var med i en Frozen-dansshow utklädd till troll. Hela familjen skrattar förjust när Adna Daut dyker upp på filmen.

– Jag har blivit bättre på koordination och känner att jag mår bättre av att vara med på dansen, säger Adna Daut och visar några danssteg hon har lärt sig.

I höst ska projektet utvecklas. Det är möjligt tack vare pengar som nu samlas in via Världens barn, som IOGT-NTO-rörelsen är en del av. Barnen kommer fortsätta gå till sina fritidsaktiviteter, men får också möjlighet att få en låtsas-storebror eller storasyster. Unga personer i Travnik mellan 18 och 30 år, främst studenter, har kunnat söka för att bli volontärer, och efter att ha blivit uttagna fått utbildning av CEM.

– Varje volontär ska tillbringa tjugo timmar i månaden med sitt barn. De får själva bestämma vad de vill göra, men kanske spela fotboll, gå på bio, fika eller äta pizza, säger Renata Ignjić, som tillsammans med Emina Beklija är huvudansvarig för projektet.

– Många av de här barnen lever i en mardröm. Så det viktigaste är att volontären lär känna sitt barn och få barnets förtroende. Om volontären upptäcker att barnet far illa kommer den att rapportera till socialen för att få hjälp, berättar Emina Beklija.

Det märks att de två projektledarna är engagerade och tror på projektet.

– Vi vill ge lite färg i barnens annars gan-

ska grå liv. Och visa på ett bättre sätt att göra saker i livet på. Det är inte skamligt att vara fattig, men det finns andra möjligheter för dig. Du behöver inte följa i dina föräldrars fotspår. Det är till exempel möjligt att fortsätta i skolan, lägger Renata Ignjić till.

Mitt emot en av Travniks 18 moskeér ligger socialkontoret. Två trappor upp sitter socialarbetaren Emir Sakić på sitt kontor.

– Vi är beroende av att samarbeta med organisationer som CEM eftersom vi inte har kapacitet att möta barnens alla behov, säger han.

Enligt honom har projektet redan gett resultat, med bland annat färre ingripanden och större närvaro i skolan.

– De här barnen har vanligtvis för mycket fritid och får inte tillräckligt mycket uppmärksamhet från sina föräldrar. De har inte resurser så att de kan vara med på några aktiviteter. Så i stället vandrar många av dem omkring på gatorna och riskerar att få dåliga vanor, säger Emir Sakić.

Att barnen nu också får var sin egen storasyster eller storebror ser Emir Sakić som något väldigt positivt.

– Att jobba ansikte mot ansikte med barnen och kunna ge dem mycket egen tid och uppmärksamhet brukar ge bra resultat. Så en kombination av de här delarna tror jag är den bästa lösningen för dem. ■

Fotnot: CEM står för Centar za edukaciju mladih, vilket betyder ungefär Centrum för ungdomspedagogik eller centrum för ungdomars utbildning.



NAVIGERA RÄTT CANNABISDEBATTEN

I USA släpps cannabis fritt i allt fler stater och även i Sverige höjs röster för en liberalare narkotikapolitik. FN:s generalförsamlings möte om narkotika i våras visade dock att en stor majoritet av **världens länder är motståndare till legalisering**. Accent reder ut vad de olika begreppen i debatten betyder.

TEXT EVA EKEROTH FOTO ISTOCK

Cannabis

Hampa är det svenska namnet på cannabis. Växten har långa fibrer som lämpar sig att göra rep av och de feta fröna uppskattas av småfåglarna på vintern. Främst varianterna cannabis sativa och cannabis indica används i berusningssyfte. Samlingsnamnet för de psykoaktiva ämnena, som ger ruseffekterna, är cannabinoider. Tetrahydrocannabinol, THC, är den mest kända.

Marijuana

Cannabisväxten kan torkas och hackas i bitar för att sedan rullas in i cigarett-papper. De torkade växtdelarna kallas marijuana. Det är numera den vanligaste formen av cannabis i Sverige. I takt med att växtförädling och odlingsmetoder utvecklats har THC-halten i marijuana ökat och drogen innehåller i dag betydligt högre nivåer än på 1970-talet.

Hasch

Hasch är sammanpressade kakor av kåda från cannabisplantan. I kådan är THC mer koncentrerat och kakorna tar mindre plats när de smugglas. Att röka hasch var länge det vanligaste sättet att använda cannabis på i Sverige, men i takt med att allt mer odling sker inom landet, och THC-halten i marijuana stigit, så har hasch blivit mindre förekommande.

Effekter

PÅ KORT SIKT:

Mängden, om det sväljs eller röks, och om personen använder cannabis ofta eller sporadiskt, påverkar rusupplevelsen. Först brukar användaren känna sig avslappnad, pratig och fnittrig, för att lite senare uppfatta sig som kreativ och insiktsfull. Under cannabispåverkan försämras minnesfunktion, koncentrationsförmåga, inlärnings- och tankeförmåga. Även koordinationsförmåga och balans påverkas.

PÅ LÅNG SIKT:

De kognitiva förmågorna, som påverkas under ruset, kan bli mer långvariga hos den som använder cannabis under längre tid. Långvarigt bruk av cannabis påverkar personligheten. Många upplever att de blir sega, slöa och passiva. Risken för psykiska sjukdomar ökar. Den som dagligen röker cannabis riskerar, liksom andra rökare, att drabbas av problem i luftvägarna.

I TTEN

Liberalisering

All ändring av politiken i mer liberal riktning, till exempel avkriminalisering av eget bruk i ett land där det är förbjudet.

Avkriminalisering

Avkriminalisering innebär att en handling inte längre är straffbar. Antingen anses den inte längre brottslig, eller så är handlingen fortfarande brottslig, men finns inte längre med i straffskalan. Att gå mot rött på övergångsställen i Sverige är ett sådant exempel – förbjudet, men inte straffbart.

Användning av narkotika och innehav för eget bruk kriminaliserades i Sverige så sent som 1988. Även tidigare var all annan hantering förbjuden; försäljning, odling, överlåtelse, innehav av stora mängder etcetera. En ändring av nuvarande lag tillbaka till den som gällde före 1988 gamla skulle innebära en avkriminalisering.

Legalisering

Legalisering innebär att någonting som tidigare har varit olagligt blir lagligt. Det behöver inte betyda att all hantering blir laglig. Flera stater i USA gjort medicinskt bruk lagligt. En legalisering för ofta med sig någon form av reglering av vem som får använda, i vilket syfte och vem som får producera och sälja.



Medicinskt bruk

Med medicinskt bruk menar man användning av cannabis som förskrivits av läkare. Cannabis är ett effektivt preparat mot illamående och har också smärtstillande effekter. I Sverige finns bara ett cannabispreparat på marknaden: Sativex, som kan skrivas ut till patienter med MS för att lindra eventuell muskelstelhet. Det är dock inget förstahandspreparat utan används när andra preparat visat sig verkningslösa.

Rekreationellt bruk

Med rekreationellt bruk avses när cannabis används i syfte att berusa sig utan att individen styrs av beroende. I Sverige används termen främst av dem som förespråkar legalisering av cannabis. Samhällets syn har hela tiden varit att allt bruk av narkotika är missbruk.

Lagstiftning

I Sverige är det förbjudet att inneha, bruka och överlåta narkotika. Det är inte heller tillåtet att framställa narkotika avsedd för missbruk eller förvärva i syfte att överlåta den. Det är också förbjudet att anskaffa, bearbeta, förpacka, transportera, förvara, sälja, förmedla kontakt mellan säljare och köpare, att främja narkotikahandel, och befatta sig med narkotika som inte är avsett för eget bruk. Om gärningen sker uppsåtligt kan en person dömas för narkotikabrott till fängelse i högst tre år. Den 1 juli i år skärptes också straffen för mycket allvarliga narkotikabrott. Samtidigt infördes två nya brottsrubriceringar: synnerligen grovt narkotikabrott och synnerligen grov smuggling.

Källor: CAN, Cannabisbistjänsten, Drugsmart.com, FASS, Lägen.nu med mera.



Munira satsar på fotbollen.

BOLLTROLLARE

I Katrineholm tränar varje torsdag ett **tjugotal barn i olika åldrar** fotboll i den nybildade föreningen Banadir. Tränare är före detta landslagsspelaren i Somalia, Hussein Macow.

TEXT OCH FOTO MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Det råder ingen tvekan om att spelarna är taggade när de tillsammans med sin tränare Hussein Macow i täten i rask marsch anländer till fotbollsplanen. De flesta har somalisk bakgrund. Här får de förstklassig fotbollsträning av ett riktigt proffs. Hussein Macow har spelat i landslaget i Somalia och han har även spelat internationellt. Förutom att han är en fotbollslégend har han helt klart pondus.

Först blir det lite lek, sedan mera allvar. Hussein Macow kräver struktur och disciplin av sina små spelare – och barnen lyssnar och lär. Det har visat sig ge resultat. Under de fem år som han har tränat barn har flera lag bildats och nått framgångar – och har fått åka på cuper och mött andra

"Jag ska bli fotbollsspelare när jag blir stor."

ABUKAR

lag. Många barn har också gått vidare till andra idrotts- och fotbollsklubbar. Fotbollsträningen bidrar på sikt till att barnen genom idrotten blir mer delaktiga i det svenska samhället.

I Banadir tränar tjejer och killar tillsammans, vilket är ovanligt i Somalia. Men här ses alla spelare som en tillgång och är lika mycket värda.

En av lagets spelare, Abdullah, tycker inte att det är något särskilt med att tjejer och killar spelar fotboll ihop. Han rycker på axlarna.

– Vad? Jag tänker inte ens på det. Jag ser bara människor, säger han och försvinner efter bollen.

Det var förra året som Hussein Macow kom i kontakt med IOGT-NTO i Katrineholm, ett samarbete inleddes och föreningen Banadir bildades – en förening med fokus på fotboll och barn.

– IOGT-NTO har bidragit mycket,



I BANADIR

bland annat med värdefulla kontakter så att vi kan utvecklas som förening. Vi får hjälp med lagtröjor till exempel, och med att få bättre struktur och en mer ordnad ekonomi, säger Hussein Macow.

Redan i somras skördades de första frukterna av medlemskapet i IOGT-NTO. Den 30 juli spelade Banadir i en cup med spelare från IOGT-NTO Stockholm och Norrköping. Nya kontakter knöts och barnen fick chansen att möta spelare från andra städer.

Men fortfarande återstår en del för att göra träningen optimal. Bland annat saknas möjligheter för tjejerna att byta om innan träningen, vilket gör att de i nuläget måste gå hemifrån omklädda.

Barnen som tränas i dag är mellan åtta och elva år. Det händer att Hussein Macow



åker och hämtar dem som inte har möjlighet att få skjuts av sina föräldrar. Han är en riktig eldsjäl som brinner för fotbollen och dess roll som karaktärsdanande sport – och han är redo att lägga mycket av sin privata tid på att peppa barnen och hjälpa dem till träningen.

– För mig känns det viktigt att vara ett stöd och finnas till hands även utanför fotbollsplanen, säger Hussein Macow.

Under en intensiv träningstimme får barnen springa av sig sin överskottsenergi, men de lär sig också att följa regler och att lyssna på sin tränare – erfarenheter det kommer att ha nytta av hela livet. Det märks att de ser upp till Hussein Macow. När hans röst ljuder över planen lystrar och tystnar alla.

Uppvärmningen är över och han placerar raskt ut färgglada koner, mellan



vilka barnen i tur och ordning zickzackar sig fram med en boll för att öva upp sin smidighet. Det blir också målskytte och annan riktad träning innan det hela avslutas med en liten match. På skoj, men samtidigt på allvar.

Varenda unge är fokuserad. Det är uppenbart att alla vill vara här och trivs. Och det kämpas ändå in i kaklet.

– Det här är jättekul. Jag ska bli fotbollsspelare när jag blir stor, säger Abukar och sträcker stolt på sig.

En timme går fort och snart ljuder viselpipan. Bollarna samlas in i ett nät och barnen och deras tränare samlar ihop sig för en gemensam lagbild. Svetten lackar, men leendena är breda och tummarna åker upp. ■

HALLÅ DÄR!

Nina Siemiatkowski

Aktuell med bildserien
Book of Leon



FOTO: MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Knappt trettio år gammal valde du att lämna ett prestigejobb i affärsvärlden för att bli fotograf. Hur tänkte du?

– Jag ställde inför ett vägval: fortsätta på inlagan bana eller kliva i en annan riktning? Idén till mitt fotoprojekt var att följa en flock lejon på nära håll och skapa en berättelse om deras liv i bild. Så jag reste till Kenya. Sammanlagt tillbringade jag fem månader i landet.

Varför just lejon?

– Jag fascinerades av lejonerna och hur lika de är oss människor. När man tillbringar mycket tid med dem inser man hur olika de är sinsemellan. De har sina personligheter. Några är bekväma, andra nyfikna och sociala. Jag vill med mitt projekt överbrygga gränsen mellan människa och lejon och väcka betraktarens empati för vilda djur.

Berätta om ditt bildspråk!

– Jag ville bort från klichéerna och de traditionellt glossiga djurbilderna.

Vad har fotoprojektet betytt för dig?

– Det har handlat om att följa min konstnärliga dröm och att göra något meningsfullt, inte bara för mig själv, utan också om att göra skillnad för lejonerna och – i ett vidare perspektiv – hela ekosystemet. Vi vet vad som måste göras för att rädda lejonerna från utrotning, nu handlar det om att säkra resurser för att vända trenden. Redan i dag finns framgångsrika projekt. Budskapet att det är för sent är livsfarligt. Det är inte för sent, tvärtom.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

BOOK

Tankeväckande om finansvärlden

Simma med hajar
Joris Luyendijk
Natur & kultur

FAKTA Vad var det egentligen som hände 2008 när finanskrisens vågor gick höga? Och vem bär ansvaret för konsekvenserna av den komplexa kraschen i en bransch som förefaller vara allt annat än frisk? Går det ens att slå fast?

I sitt sökande efter svar gav sig journalisten Joris Luyendijk in i Londons finanskvarter. Utrustad med ett stort mått av nyfikenhet lyckades han intervjua över 200 personer som, med den ena titeln längre och tjusigare än den andra, arbetade på handelsgolven eller befann sig på varierande avstånd från snabba klipp och hög puls. Personer som tyvärr sällan namnges i boken, vilket är ett problem eftersom det sänker den journalistiska trovärdighe-

ten. Samtidigt hade säkert inte mycket blivit sagt om källorna inte fått vara anonyma, på grund av rädslan för att förlora jobbet och kapa möjliga karriärvägar.

Med ett tydligt utifrånperspektiv försöker Luyendijk förstå hur finansvärlden fungerar. Läsaren bjuds in att följa med i hans läroprocess. Ett inte ovanligt, men effektivt, sätt att berätta för att skapa dramatik. Dock med väl mycket fokus just på vad han dricker tillsammans med intervjupersonerna i förhållande till vad han faktiskt lär sig.

Bland begrepp som solvens och compliance samt svindlande abstraktionsnivåer stannar författaren gång på gång till vid ordet amoralisk. Inte omoralisk, utan amoralisk. Det gör storheter som "god" och "ond" överflödiga. Och om man lyckas lägga de



personliga värderingarna åt sidan blir man betraktad som "professionell" i City, skriver han. Det är tankeväckande. Och skrämmande.

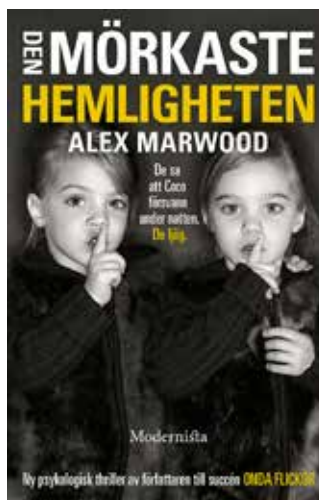
PER-JOHAN THÖRN

BOOK

Psykologisk thriller med twist

Den mörkaste hemligheten
Alex Marwood
Modernista
Översättning Carla Wiberg

THRILLER När fyra barns pappa Sean dör oväntat bara drygt femtio år gammal samlas släkt och gamla vänner för att ta farväl – däribland hans tre döttrar. Två vuxna från hans första äktenskap och så tonåriga Ruby som lever ensligt med sin mor Claire. Ruby hade en gång en tvillingsyster, Coco, som dog under oklara omständigheter. En blöt födelsedagsfestkväll med Sean och Claire och många vänner, vars



barn fått tablethjälp för att sova. Föräldrarna ville kunna festa utan att störas av barn som vaknar. Och det är knappast första gången de drog. Men den här kvällen slutar i tragedi. I växelvis kapitel får vi följa händelseförloppet som leder fram till Cocos död och ett nu där Ruby och hennes äldre syster färdas mot faderns begravning. En sinnrikt uppbyggt psykologisk thriller där spänningen ökar för varje sida. Man häpnar och förfasar sig över den karismatiske Seans dekadens och arrogans – och överraskas förstås ändå på slutet.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN



Skruvad tysk dramakomedi om far och dotter

FILM *Min pappa Toni Erdmann*
Maren Ade

DRAMA Pensionerade Toni och hans vuxna dotter har en minst sagt ansträngd relation. Hon har lämnat Tyskland och arbetar i Bukarest där hon har fullt upp med sin karriär. När Toni en dag, oanmäld, dyker upp ställs hennes välordnade liv på ända. För hans tafatta sätt att nå fram och tina upp deras frostiga relation fal-

ler knappast i god jord. För att få bättre kontakt börjar han utsätta henne för practical jokes och rollspel. Han klär ut sig i peruk och löständer driver med hennes affärsbekanta. Hon tycker inte att det är det minsta roligt, och börjar undra om pappa har blivit galen.

Min pappa Toni Erdmann är en universell historia om relationen mellan föräldrar och barn och om generationskrockar. Han är en humanistisk fyrtiotalist och

hon en nyliberal sjuttiotalist som vill ha ordning och reda i sitt liv. Att filmen dessutom utspelar sig i Rumänien, där de sociala orättvisorna är skriande tydliga, understryker tematiken. Det är underhållande, pinsamt och komiskt om vartannat. Men bortom skrattet finns ett allvar – och ett stråk av vemod.

Filmen har prisats på Cannes-festivalen.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

BOK Sprudlande språk i intrikata Hustrun

FILM *Hustrun*
Meg Wolitzer, W & W
Översättning Peter Samuelsson

ROMAN Joan Castleman har fått nog av att vara den upplyfte författaren Joes hustru och evigt högra hand. Hon är sextiofyra år och har ägnat nästan hela sitt vuxna liv åt att bära och stötta sin framgångsrike make, som – när boken börjar – är på väg till en prisceremoni i Helsingfors. Han har vunnit ett prestigefullt

författarpris och sitter och pöser i flygstolen medan han spanar in flygvärdinnornas urringningar. Mellan raderna låter Joan förstå att maken inte alls är så fantastisk som omvärlden tycks tro. Som ung såg han bra ut, men med åren

har han blivit en småft och tråkig gubbe med stort ego. Och frågan är om han är så begåvad som han själv anser?

Historien om hur de två träffades, då hon var ung student och han universitetslärare, flyter motståndslöst

fram över sidorna. Meg Wolitzers språk är slagfärdigt och bitvis väldigt underhållande. Hon är skicklig med orden och det lyfter den här berättelsen som både är spännande och roande – trots att den synbarligen inte handlar om annat än en trogen hustru som på ålderns höst fått nog av sin uppblåste make.

Om man är intresserad av relationer, könsroller och kulturmannens pompösa bild av sig själv som världens medelpunkt, i kombination med subtil humor och vass tunga är *Hustrun* en bok att älska.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN



MISSA INTE!

1 BOK *Fattigfällan* (Ordfront)
av Charlotta von Zweigbergk handlar om en helt



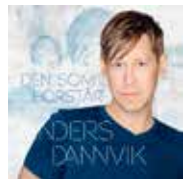
vanlig svensk kvinna som en dag blir sjukskriven. Det blir början till en nedåtgående spiral som till slut

leder henne till soppköksköer, sms-lån och utanförskap. Skyddsnäten är glesare än vi tror, många faller igenom.

2 MUSIK Anders Dannviks nya album *Den som förstår*, med personliga texter om

de tunga erfarenheter han haft i livet. Sedan 2007 är han nykter alkoholist, men bytte det missbruket mot bulimi.

Efter att nästan ha förlorat två närstående personer kanaliserade han sin energi i musiken.



3 SJÄLVBIOGRAFI Sanna Brådings nya bok *För mycket av allt*. Skådespelerkan Sanna är tjejen som tidigt blev känd – och det har alltid blivit för mycket av allt. Svart eller vitt. För mycket droger, och senare, ätstörningar. Hon har ständigt sökt bekräftelse. Nu berättar hon sin historia.

Känner du
någon som borde bli
Medlemmen?

TIPSA OSS på
accent@logt.se eller
Accent, Box 12825,
112 97 Stockholm

Anne- Marie Fröjdh

ÅLDER: 60.

BOR: I ORSA.

FAMILJ: TVÅ BARN
OCH BARNBARN.

GÖR: UNGDOMSSAMORD-
NARE PÅ KOMMUNEN

MEDLEM: FÖRENINGEN
RÖDA KVARN I ORSA.

"För mig är det
viktigt att se och
lyssna på barnen."

Hur länge har du varit medlem?

– Jag har varit medlem i över tjugo år. Jag gick med när jag bodde i Söderköping. Men då var inte den främsta anledningen nykterheten, utan att jag behövde tillgång en lokal, eftersom jag nattvandrade. När jag senare flyttade hit till Orsa fortsatte jag att vara medlem och blev då mera aktiv i IOGT-NTO. 2010 blev jag ordförande i Röda kvarn. Här fanns det mycket att ta tag i. Det var rörigt och pengarna var slut. Så jag började med att lägga ner bion. Sedan fick jag starta om på nytt. Vi fick hjälp att söka bidrag, vi bytte värmesystem och digitaliserade bion. Sakta men säkert kom vi på fötter. Men det var väldigt mycket jobb och en tuff uppförsbacke.

Hur ser det ut i föreningen i dag?

– Vi har en filmklubb och sänder opera tillsammans med ett operasällskap. I anslutning till det arrangerar vi nyktra mingel och tillställningarna lockar mycket folk. Det kan komma 125 personer. Att driva bion är inte helt lätt på en liten ort som Orsa, men det går. Kulturintresset är stort här. Nu ska kommunen hjälpa oss att söka bidrag för att få ännu fler unga till biografen. Vi har redan många ungdomar som engagerar sig i bion, och förhoppningen är att på sikt att utvidga verksamheten med ett café och erbjuda folk möjlighet att titta på sina gamla bilder eller egna filmer på storbioduk. Det gör oss unika och lockar kanske fler än vanliga biobesök. Det gäller att hänga med i förändringarna och anpassa sig efter behoven.

Du brinner för unga: berätta!

– Jag arbetar som ungdomssamordnare på kommunen och har alltid haft ett stort engagemang för unga. Man måste vara där de är, här och nu. Det försöker jag vara. Tidigare nattvandrade jag mycket, och har räddat åtminstone två ungdomars liv tack vare att jag hittade dem innan det var för sent.

– Jag har också haft många fosterbarn, sju i Söderköping och sex här i Orsa. De finns alla kvar i mitt liv i olika grad. Några har kommit till mig via soc, medan andra själva har valt att bo hos mig en tid. För mig är det viktigt att se och lyssna på barnen och att finnas där för dem i alla lägen. Kan jag göra skillnad för ett enda barn, så har jag gjort något bra.

TEXT OCH FOTO MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN



FOTO: EVA EMADÉN



FOTO: KRISTER JOHANSSON

Normkritisk höstupptakt i Älvsborg

Lördagen den 27 augusti arrangerade IOGT-NTO-distriktet i Älvsborg en "modern, traditionell och normkritisk" höstupptakt med bland annat en presentation av NBV:s nya material om vårt samhälles alkoholnorm Normalia.



FOTO: AN-OVE RAGNARSSON

Nykter bar på stadsfesten i Linköping

– Vi hade flera hundra besökare både på fredagen och lördagen. Vi fick väldigt många positiva kommentarer och uppskattning för baren, och för vårt utbud av alkoholfria alternativ, säger Jan-Ove Ragnarsson från IOGT-NTO i Linköping.

Inför den stora konserten med Miriam Bryant ställdes ett bord upp innanför entrén och det bjöds på cirka 400 Almedalsdrinkar, vilket uppskattades av många.

Ordenshuset i Umeå instickat

I början av september täcktes stora delar av fasaden på ordenshuset i Umeå av stickade lappar i regnbågens alla färger. Idén till konstprojektet, med en stickguerilla som bidrar med material, är ett samarbete mellan konstnären Julia Rio och NBV Norr. Syftet är att få fler människor intresserade

av NBV:s studiecirklar och samtidigt bidra till att göra nykterhetsrörelsen och dess nyktra mötesplatser mera synliga.

– Vi vill jobba med det offentliga rummet och få människor att våga uttrycka sig, säger Eva Emadén, verksamhetsutvecklare på NBV Norr.

250

verksamhetsgrupper med UNF ska bildas under hösten – satsningen, som heter 250/250 ska locka fler medlemmar.



FOTO: HANNA WILHELMSSON

Storön firade 80 år

Den 13 augusti bjöd UNF 38 Kamratkretsen in till fest. Dagen började med drop in. Efter lite mingel och rundvandring på ön blev det sommarbuffé och senare – mellan regnskurarna – dans på bryggan.



IOGT-NTOs kampanj *Fika för alla* genererade hundratals kafferep runt om i landet under september.

FOTO: PIXABAY



FOTO: NATHALIE C. ANDERSSON

Förbundsordföranden. Johnny Mostacero

Varje del är nödvändig för helheten

Om en månad firar vårt IOGT-NTO sin ursprungliga födelsedag, som skrivs den 5 november 1879. Att vi 137 år efter bildandet lever vidare som en stark folkrörelse som gör skillnad på riktigt är imponerande. Anledningen tror jag är enkel, och samtidigt sorglig: Vi behövs, eftersom alkohol och andra droger fortfarande orsakar så mycket mänskligt lidande.

Men hur mycket gott vi än gjort historiskt, och hur stor roll vi än spelat för enskilda individer, så har vi fortfarande mycket kvar att göra. Till hjälp har vi en tydlig vision som pekar ut vad vi vill åstadkomma: Ett samhälle, en värld, där alkohol och andra droger inte hindrar människor att leva ett fritt och rikt liv. Varje gång jag presenterar vår vision för de som inte känner till oss så väl så får jag samma reaktion: Men vad bra! Så tycker jag/vi också.

När jag funderar på hur vi ska lyckas så går min tanke allra först till vilka resurser vi har – och den stolthet jag känner över dessa. Vi har drygt 30 000 medlemmar över hela landet som genom sitt ställnings-

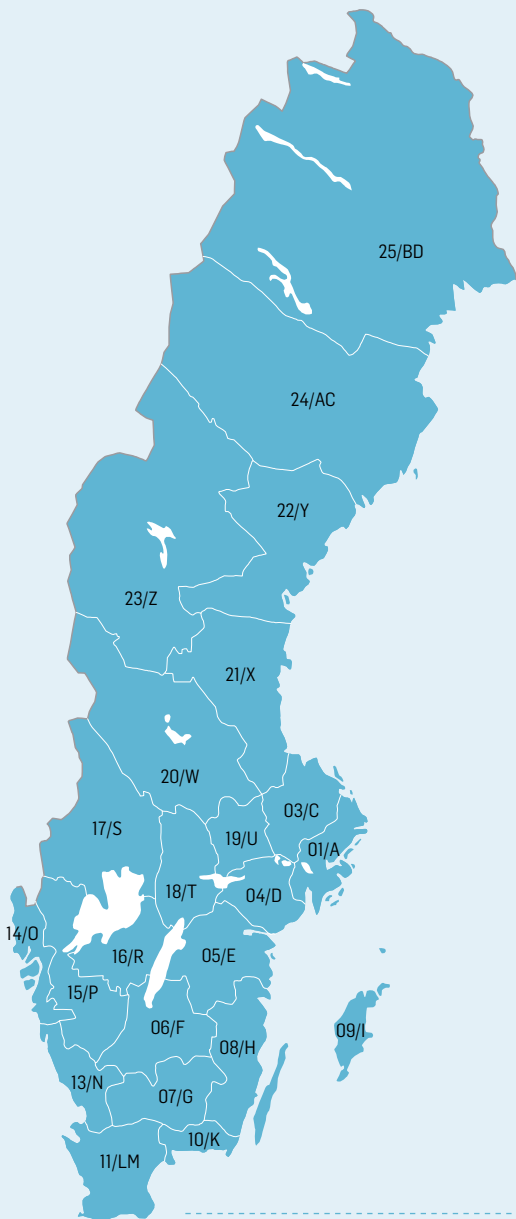
tagande och engagemang för demokrati, solidaritet och nykterhet är med och gör skillnad. Vi har två folkhögskolor, Tollare och Wendelsberg, som bildar oss, och som genom sin externa verksamhet bygger intern stolthet. Vi har studieförbundet NBV, som genom folkbildning bygger vår

"Vi ska känna stolthet, men också våga se brister"

kunskap. Vi har vårt eget behandlingshem Dagöholm, som nu ska bli en förebild vad gäller drogfri behandling. Vi har Våra Gårdar, som servar och hjälper de föreningar som äger egna lokaler med kompetens i fastighets- och förvaltningsfrågor. Dessutom har vi ett eget lotteri, Miljonlotteriet, som ger oss ekonomiska resurser. Resurser som innebär att vi inte är ensidigt beroende av andra bidragsgivare. Sist men inte

minst har vi en egen tidning – Accent och webbtidningen accentmagasin.se.

En viktig förutsättning för att vi ska kunna nå vår vision är att vi tillsammans bygger vårt IOGT-NTO. Att vi fullt och fast tror på idén att helheten är större än summan av delarna, och att vi alla är beroende av varandra. I detta ingår både att berömma varandra och känna stolthet över vad som uppnås. Men också att våga se de fel och brister som finns utan att gå i försvar. För jag är övertygad om att såväl personlig utveckling som organisationsutveckling handlar om att se sina egna fel och brister och medge att de finns. Först då kan vi rätta till, göra om, göra rätt, och på riktigt utvecklas och nå vår fulla potential. Lyckas vi med det tror jag att vi i framtiden kommer att kunna säga att vi lever i ett samhälle där alkohol och andra droger inte hindrar människor att leva ett fritt och rikt liv.



Här finns IOGT-NTO

STOCKHOLM, 01/A

Kontaktperson: Anna Elgh
08-21 37 51, 0707-78 70 03

UPPSALA, 03/C

Kontaktperson: Lisa Pettersson
018-71 34 41

SÖDERMANLAND, 04/D

Kontaktperson: Micael Söderström
0157-513 37, 070-770 99 57

ÖSTERGÖTLAND, 05/E

Kontaktperson: Carl Wennerstrand
013-10 40 40, 070-227 03 36

JÖNKÖPING, 06/F

Kontaktperson: Tomas Nylén
036-12 07 10, 073-056 44 88

KRONOBERG, 07/G

Kontaktperson: Marita Pekkanen
076-170 57 93

KALMAR, 08/H

Kontaktperson: Gunilla Nilsson
072-512 51 52

GOTLAND, 09/I

Kontaktperson: Monica Engström-Thomsson
0498-21 50 43, 070-190 84 34

BLEKINGE, 10/K

Kontaktperson: Thomas Lindquist
0733-83 83 50

SKÅNE, 11/LM

Kontaktperson: Peter Tuvegård
070-190 84 05

HALLAND, 13/N

Kontaktperson: Leif Arne Gustavsson
0346-164 90, 0703-777 187

GÖTEBORG OCH BOHUSLÄN, 14/O

Kontaktperson: Malin Westergren
0730-31 60 65

ÄLVSBORG, 15/P

Kontaktperson: Claes-Håkan Martisson (ordf.)
070-377 41 14

SKARABORG, 16/R

Kontaktperson: Rebecca Åblad (ordf.)
076-573 44 01, 0500-48 34 13

VÄRMLAND, 17/S

Kontaktperson: Kaj Johansson
054-18 77 72

ÖREBRO, 18/T

Kontaktperson: Per Holm
019-611 58 14

VÄSTMANLAND, 19/U

Kontaktperson: Patric Tengström
073-982 96 36

DALARNA, 20/W

Kontaktperson: Marie Hillner
070-191 45 81

GÄVLEBORG, 21/X

Kontaktperson: Cecilia Abrahamsson
070-190 84 60

VÄSTERNORRLAND, 22/Y

Kontaktperson: Olle Häggström
070-284 88 21, 0660-850 10

JÄMTLAND, 23/Z

Kontaktperson: Lars Sundh
063-13 20 45, 070-190 84 00

VÄSTERBOTTEN, 24/AC

Kontaktperson: Inger Malmén
0730-45 90 90

NORRBOTTEN, 25/BD

Kontaktperson: Anna-Lena Gröhn
073-0911 767

Värva en medlem!

Värvarens personnr

MEDLEMSLÖFTE

Som medlem i IOGT-NTO lovar jag att arbeta för ett bättre samhälle utifrån IOGT-NTO-rörelsens grundsatser och program.

Därmed lovar jag att leva helnyktert, det vill säga att ej använda alkoholdrycker med högre alkoholhalt än 2,25 volymprocent, narkotika eller andra gifter med berusande effekt.

IOGT-NTO är ansvarig för behandlingen av de personuppgifter som du lämnar i samband med din medlemsansökan. Personuppgifterna kommer IOGT-NTO att använda för att föra medlemsregister och behandlas inom ramen för IOGT-NTO:s verksamhet. De kan också komma att överlämnas för behandling till annan part som IOGT-NTO har ett avtal med, exempelvis för administration av medlemsavgifter eller för erbjudanden om tjänster och produkter till dig som medlem.

IOGT-NTO är angelägen om att de personuppgifter som registreras är riktiga. För att ge dig som medlem bästa möjliga service är det därför viktigt att du meddelar oss eventuella förändringar. Du kan när som helst skicka en skriftlig begäran till oss om information om vilka personuppgifter om dig som behandlas.

Vill du inte att dina personuppgifter överlämnas till annan för exempelvis marknadsföringsändamål är du välkommen att skriftligen anmäla detta till oss.

Jag står bakom IOGT-NTO:s medlemslöfte och vill bli medlem

Jag godkänner att IOGT-NTO sparar och hanterar mina personuppgifter.

Namnteckning *

Förmann *

Efternamn *

Gatuadress *

Postnummer *

Ort *

Personnr (10 siffror) *

Telefonnr

E-postadress

Eventuellt önskad förening

* Obligatoriska uppgifter.

Skicka in talongen till IOGT-NTO, Box 12825, 112 97 Stockholm



IOGT-NTO INFORMERAR

www.iogt.se • www.sobernet.nu • 08-672 60 05 • info@iogt.se

Nu pågår insamlingen för Världens barn

Denna vecka når världens barn insamlingen sin kampanjkulmen. Lördagarna den 1 oktober och 8 oktober är de stora insamlingsdagarna. Och den 7 oktober är det stor insamlingsgala i SVT1, missa inte det!

Hela IOGT-NTO-rörelsen är med i insamlingen, och pengarna som samlas in går oavkortat till behövande barn i världen.

Sprid informationen vidare till föreningar i ditt distrikt och var med och bidra till arbetet för barns rättigheter runt om i världen.

Anmälan och mer information om kampanjen hittar du här:

www.iogtntororelsen.se/startside/varldensbarn



Radiohjälpen 90 1950-6

Välkomna till IOGT-NTO!

Vi har fått nybildade IOGT-NTO-föreningar sedan förra numret av Accent:

- 6727 IOGT-NTO Syl Söder, Stockholms distrikt av IOGT-NTO
- 6734 IOGT-NTO Jkpng:s distriktsförening, Jönköpings distrikt av IOGT-NTO
- 6736 IOGT-NTO Mayran, Tensta, Stockholms distrikt av IOGT-NTO
- 6747 IOGT-NTO Kiang Kaffo, Norsborg, Stockholms distrikt av IOGT-NTO

Föreningarna och deras medlemmar hälsas varmt välkomna in i IOGT-NTO-familjen. Lycka till med verksamheten!



"VÄNNER I VÄRLDEN" FLYTTAR TILL IOGT-NTO-RÖRELSEN IDEELL FÖRENING

För dig som stödjer vårt internationella arbete via Vänner i världen innebär det att vi kommer att behöva ett nytt autogiro-medgivande från dig – om du stödjer verksamheten via autogiro. Betalar du din gåva via inbetalningsavi kommer vi att skicka ut nya blanketter med det nya kontonumret.

Nytt 90-konto för IOGT-NTO-rörelsen ideell förening är: **90 05 19-0**.

NÄTVERKSTRÄFF FÖR LOKALT ALKOHOL – OCH DROGPOLITISKT ARBETE!

Träffen riktar sig till dig som redan idag tillhör en alkohol – och/eller drogpolitisk grupp, men även till den som är intresserad av att dra igång en grupp, i distriktet eller i kommunen. Träffen hålls **29–30 oktober** på Tollare folkhögskola i Saltsjö-Boo. Anmäl senast **10 oktober**.

För ytterligare information och anmälan www.iogt.se/event eller kontakta Simon Brehmer: **070-190 84 09**, simon.brehmer@iogt.se



GLÖM INTE ATT BETALA DIN MEDLEMSAVGIFT

Kom ihåg att betala din medlemsavgift för 2016. Det finns flera olika sätt att betala på.

- **Inbetalningsavi** – använd den som du fick i brev i januari.
- **Autogiro** – använd blankett som är skickad till dig, eller ladda ner från www.iogt.se/medlemssidor.
- **SMS** – skicka IOGT (mellanslag) personnummer (ex: IOGT 19850506xxxx) till 72456. Ev operatörsavgift kan tillkomma.
- **Betala med kort** på www.iogt.se/medlemssidor och klicka dig till betalsidan.

SPRID ALKOHOLRÅDGIVNINGEN

IOGT-NTO har en egen Alkoholrådgivning, både via telefon och e-post. Dit kan alla som vill höra av sig om både stora och små alkoholproblem. Genom att sprida din Alkoholrådgivningen finns kan fler personer höra av sig och få hjälp.

I vår interna webbutik finns både visitkort och affischer som man kan beställa utan kostnad, om man vill sprida informationen.

Alkoholrådgivningen nås på telefonnummer **020-80 80 80** eller alkoholradgivning@iogt.se.

Information finns också på vår hemsida www.iogt.se/alkoholradgivning.



SÖK PENGAR TILL UTVECKLINGSPROJEKT

Föreningar, kretsar och grupper av medlemmar inom IOGT-NTO kan mellan 1 februari och 30 november söka medel från IOGT-NTO-förbundet till olika typer av utvecklingsprojekt.

Läs mer om vilka kriterier som behövs för att söka och hur man ansöker på **iogt.se**, ”medlemssidor”, eller beställ information från förbundskansliet, tfn **08-672 60 00**.

TIPS PÅ ENGAGEMANG

- Gilla IOGT-NTO på Facebook
- Tipsa om IOGT-NTO:s alkohol-rådgivning
- Engagera dig i kampanjen Världens Barn
- Ge bort detta nummer av Accent till en granne när du läst färdigt
- Köp lotter från Miljonlotteriet

FÖLJ IOGT-NTO I SOCIALA MEDIER



Du vet väl att IOGT-NTO finns i flera olika sociala medier? Om du väljer att följa oss där finns det möjlighet att få löpande information om aktuella IOGT-NTO-aktiviteter.

- Facebook:
www.facebook.com/iogtnto
- Twitter: @iogtnto
- Instagram: @iogtnto

Kalendarium 2016

OKTOBER

- v. 39-40.....Insamling till Världens Barn
- 7.....Accent nr 7 kommer ut
- 8.....Världens Barn-galan på SVT
- 15-16.....Regional Kurs-kurshelg för norra Sverige
- 24.....Sista anmälan frågetävlingen Pumpen

NOVEMBER

- 1.....Ljusmanifestation för narkotikans offer
- 4.....Accent nr 8 kommer ut
- 5.....Stora fikadagen: IOGT-NTO fyller 137 år
- 7.....Videokonferens om kamrattstöd
- 11-13.....Verksamhetsforum, Saltsjö-Boo
- 11-13.....SHIFT 2016-2017, steg 1
- 17.....Frågetävlingen Pumpen
- 25.....Internationella dagen mot våld mot kvinnor

DECEMBER

- 1-6/1.....Vit jul-kampanjen
- 1-31.....Insamling till förmån för Vit jul
- 1.....Internationella Hiv/Aids-dagen
- 6.....Videokonferens om kamrattstöd
- 16.....Accent nr 9-10 kommer ut



Läs artiklar som bara publiceras på nätet:

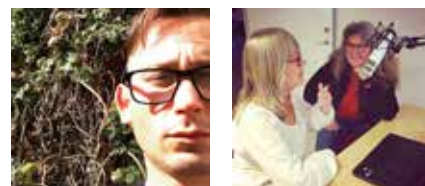
accentmagasin.se/bonus

ARTIKEL



Foto: Maria Zaitzewsky Rundgren

Fika för alla. Under september uppmanades IOGT-NTO:s distrikt och föreningar att bjuda in till fika och värvning. Västernorrland lade ribban högt i år och arrangerade minst 40 fikatillfällen.



Se mer av Accent i sociala medier. Vi finns på Facebook, Twitter, Instagram, Youtube och Soundcloud.

Facebook: facebook.com/accentmagasin

Twitter: [@accentmag](https://twitter.com/accentmag)

Instagram: [@accentmag](https://www.instagram.com/accentmag)

Youtube: youtube.com/user/tidningenaccent

Soundcloud: soundcloud.com/accentmag

Andra saker på webben du inte vill missa

- Sex dödliga kombinationer av medicin och alkohol.
- Nykter träningsfest lockar.
- "Politikerna borde värna om folkhälsan, inte öppna systembolag".
- Därför är det svårt att stå emot alkoholsug.
- Fler tar starkare ecstasy – nu ska drogen kartläggas.

ARTIKEL



Foto: Eva Ekeröth

"Träffarna ger energi och laddar batterierna"

Strategi, problem och möjligheter står i fokus när IOGT-NTO-rörelsens konsulenter möts. Under tre dagar i somras fick de möjlighet att träffas, utbyta erfarenheter och hitta nya vägar för samverkan.

www.accentmagasin.se/nykterhet/traffarna-ger-energi-och-laddar-batterierna

ARTIKEL



Foto: Nathalie C Andersson

IOGT-NTO kräver stärkt alkoholreklamlag

Regleringen av alkoholreklam har starkt stöd i befolkningen. IOGT-NTO tycker inte att reglerna räcker och vill se en stärkt lagstiftning, särskilt för sociala medier.

www.accentmagasin.se/politik/iogt-nto-kraver-starkt-alkoholreklamlag

Så mycket mer Accent – fast på internet

Visste du att Accent även finns på nätet?

På www.accentmagasin.se uppdaterar vi med nyheter flera gånger om dagen. En del av sakerna hamnar i tidningen, andra inte. Genom att gå in på www.accentmagasin.se/bonus kan du se några av de webbunika saker som vi tipsar om här på sidan.

Tipsa oss på Accent!

Finns det något du tycker vi borde skriva om? Har du andra idéer? Skriv till accent@iogt.se eller mejla direkt till vår digitalredaktör Jens Wingren: jens.wingren@iogt.se




EN SÄDAN HAR VI ALLA VARIT				SKRIN		AR BUNDEN		SJO-STRÖM SOM SIMMAR		KAN MAN BLI PÅ HARALDS DAG		FARG-STARK NYANS		Accent Nr 7	
HAR MAX-START								VANLIG IHOP MED MAN							
LYXIG KÄRRA								GÖRS FÖR BAND				HAR MAN OFTA I KIKAREN			
TOMT I BOLLEN		AR I BESITTNING AV		HALLER IHOP I HAND VID AND				FILM-BRODER FÖR BÄTTRE BAK							
						MODERN TEKNIK AR GIVAKT		PORT I GENITIV						AR NÄSTAN OFATT-BAR	
FINT ORD FÖR FINT BAK-VERK										FÖR SMA FÖR ATT BLI STORA		GIFT PÅ NYTT			
								DEN ÄR EN DEL RÄDDA FÖR		SLAG-ORD		GOLF-BANA AR OFTA TVÅÅRIG			
FORMAR FORMER		STÖV-LAR		PHILIP I BRIT-TISKA HOVET										EN HAR HORN	
FÄR MAN KANSKE HÄLSA PÅ		ODEN		ANG-LASTAD				BAR ELVA OFTARE FÖRR		KAN VITTNE UT				KAN MAN UPPMÄNAS ATT TA SIG I	
				POTEN-TATERNA DOCK-POJKE								DARIO MED FARSER		INGE HURTIG	
FÖRMÄTT FÄR BÄSTA PLATSEN						GÖRS DET PÅ STRÖG		KRÖNOMETER EFTER EFTER				SJÄLV-PLÅGARE SUND			
												STÖRSTA KÖRN-BODEN GRIPA			
BÖR MAN BROTT				SKA LEDARE KLARA						ETT ÄR MÅNGA				NY	
RIKT-NING				BESTÄMD ÄR DET BESTÄMT								TAGES FRU			

Kryss och foto: Anders Perstrand

SKICKA IN OCH VINN!

Tjuganlotter att vinna! Förstapristagaren vinner sex tjuganlotter. Ytterligare tio pristagare får två lotter vardera. Skicka in lösningen till Accent, Box 128 25, 112 97 Stockholm, senast den 31 oktober 2016. Kom ihåg att märka kuvertet **Kryss 7/2016**. **Obs!** Endast märkta kuvert deltar i dragningen.

NAMN

ADDRESS

POSTADDRESS

VINNARE NR 4-5 2016

Första pris: Sex tjuganlotter vinner Therese och Roger Gran, Järfälla. **Två Tjuganlotter var vinner: Per Jersling**, Ystad, **Birger Molin**, Uppsala, **Oscar Sparr**, Norrsundet, **Börje Larsson**, Dalsjöfors, **Hjördis Nilsson**, Gällstad, **Ulla Frost**, Herrljunga, **Barbro Möllberg**, Arboga, **Solveig Jansson**, Karlstad, **Liselotte Gustavsson**, Skövde, **Birgitta Claesson**, Vetlanda.

LÖSNING NR 4-5 2015

**Accent-kryss
nr 4-5 2016
Lösning**

		S		K		A		N		E			
		A		R		E		V					
		K		A		K		A					
		O		R		K		A					
M		K		A		T		A		H		P B P	
F	O	T	O	G	R	A	F	I	K	O	R	A	L L E R
N	Ö	T	S	P	O	R	T	G	R	E	J	O	R O O
L	I	S	T	S	M	E	T	A	R	S	K	Å	D A T
T	J	O	A	B	N	L	I	V	S	R	G	E	
E	N	B	A	S	F	L	I	L	A	S	T	A S	
U	R	L	E	D	T	R	Ä	D	A	R	N	A	M Ö T T
	H	Ä	V	R	A	R	R	A	D	F	Ö	R	V
	A	N	I	L	I	N	P	E	N	N	A	U	T S T Ä
B	Ö	J	A	S	D	O	V	A	N	T	B	E	T Y G

Posttidning B

Accent, Box 12825

112 97 Stockholm



1 1 0 5 7 7 5 0 0

STORA FIKADAGEN 2016



Lördagen den 5 november fyller IOGT-NTO 137 år och det firar vi med Stora fikadagen. Under den här dagen bjuder vi allmänheten på fika. Ta med bullar eller annat till jobbet, grannen eller fotbollsklubben för att på så sätt väcka nyfikenhet och frågor om vår organisation och dess verksamhet. Berätta gärna om dina upplevelser av IOGT-NTO, vad vi gör och står för. Var beredd på om någon vill bli medlem genom att ha värvarblocket nära till hands. Den du minst anar kan säga "Jag vill bli medlem, det har bara aldrig blivit av!"

Att samlas kring en fikastund ger dig också möjlighet att bjuda in till din lokala IOGT-NTO-förening för fortsatta fikastunder. Dit kan du också bjuda in medlemmar från UNF, Junis och NSF.

Vill du veta mer, gå in på vår hemsida: www.iogt.se/fikadagen
eller kontakta **Dennis Greve**, dennis.greve@iogt.se, 0733-72 62 31

